

ΕΡΜΗΣ Ο ΛΟΓΙΟΣ.

Τῆ 12,

12

Ιουνίου.

1818

Χαίρετός μας κρίνομεν, ἀπάντων χρεῶν δικαιοτάτον, νὰ κηρύξωμεν διὰ τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ τὴν ἡγεμονικὴν φροντίδα, τὴν ὅποιαν δεικνύουσιν ἀπαύτως οἱ ὑψηλότετοι καὶ θεοσεβέστατοι Αὐθένται ὅ,τε τῆς Οὐγκροβλαχίας καὶ ὁ τῆς Μολδαυίας εἰς περιθάλψην τῶν Μουσῶν καὶ ἐκπάλωσιν τῆς παιδείας εἰς τὸ πεφλημένον Ἑλληνικὸν ἡμῶν γένος. Γνωστὸν εἶναι εἰς ὅλους, ποῖαν κηδεμονίαν δεικνύει πολλαχῶς τὸ θεοφροῦρητον ὕψος του ὁ Αὐθέντης τῆς Οὐγκροβλαχίας ἸΩΑΝΝΗΣ Γεωργίου ΚΑΡΑΤΖΑΞ εἰς τὸ νὰ μορφώσῃ τῶν Βουκουρεστίων τὸ Λύκειον εἰς εἶδος Πανεπιστημίου, ὥστε νὰ διδάσκηται εἰς αὐτὸ πᾶν εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ γένους μας ἀνάλογον καὶ χρίστημεν μᾶθημα. Καὶ διὰ τοῦτο δὲν διαλείπει νὰ προσκαλῆ πανταχόθεν ἀνδρας σοφοὺς, εἰδήμονας τῆς διδασκαλικῆς μετέδου, διὰ νὰ εἰσάξῃ πᾶσαν παιδείαν καὶ γνώσιν, ἀμέσως μὲν εἰς τοὺς δι' αὐτὸν εὐδαίμονας Δάκας, ἐμμέσως δὲ καὶ εἰς ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν γένος.

Ἀπὸ τὰ αὐτὰ δὲ φρονήματα κινούμενος καὶ ὁ ὑψηλότετος Αὐθέντης πάσης Μολδαυίας Ἰωάννης ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ Ἀλεξάνδρου ΚΑΛΛΙΜΑΧΗΣ, ἐπαγρυπνεῖ πατρικῶς καὶ φιλανθρωπῶς εἰς τὴν καλὴν κατάστασιν καὶ αὐξήσιν τῆς ἐν Ἰασίῳ ἡγεμονικῆς Σχολῆς, εἰς τὴν ὅποιαν χαίρει ἡ φιλογενῆς καρδιά του τὰς προόδους τῶν πανταχόθεν συβρέοντων μαθητῶν. Μὴ ἀκούμενος δὲ εἰς μόνην τὴν φροντίδα τῶν θεῶν ἐμπιστευθέντων αὐτῷ λαῶν ὁ θεοφροῦρητος οὗτος ἡγεμῶν, καὶ σπεύδων νὰ δείξῃ καθολικωτέραν τὴν εἰς τὴν παιδείαν ἀξιάγαγον κλίσιν του, ἐξέδωκεν αὐθεντικὸν κρυστόφουλλον λόγον, διὰ τοῦ ἰποίου προκίττει διὰ πάντα τὸν Λόγιον Ἑρμῆν μὲ δικασίαν ἡρώσια ἐτήσιον πρόσδοτον, προμηθεύμενος τὴν ἀδικύουσαν συνίχεσιν τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ. Τὸ μὲ συνέσειν ἐπίσης καὶ φιλαν-

θρωπίαν εολισμένον θεσοντήρητον ὕψους του ἔκρινεν ἀναγκαίαν τὴν φιλολογικὴν μας ταύτην ἐφημερίδα εἰς αὐξήσιν τῆς τῶν Ἑλλήνων παιδείας κατὰ δύο λόγους· πρῶτον μὲν, ὅτι συνάπτει καὶ συγκεντρώνει εἰς ἓν τὰς γνώσεις τῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα κοπιᾶζόντων πρὸς φωτισμὸν τοῦ γένους σοφῶν διὰ διαφόρων φιλολογικῶν εἰδήσεων, τὰς ὁποίας μεταδίδουσιν εἰς ἀλλήλους διὰ τῆς ἐφημερίδος· δεύτερον δὲ, ὅτι καθυποβάλλει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν τὰς εἰς τὴν παιδείαν νέας προόδου τῆς φωτισμένης Εὐρώπης, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀμιλλώμεθα κατὰ δύναμιν τελειοποιούμεθα εἰς τὰς γνώσεις μας, καὶ τριβαίνομεν βαθμηδὸν εἰς τὰ κρείττονα.

Τοιαύτας ἡγεμονικὰς τράντι γνώμας καὶ ἀληθείας περιέχει ὁ περὶ τοῦ ἐτησίου τούτου φιλοδωρήματος εἰς τὸν λόγιον Ἑρμῆν ἐκδοθεὶς τοῦ φιλογενεσάτου Ἠγεμόνος τῆς Μολδαυίας Χρυσόβουλλος λόγος, τὸν ὁποῖον μετὰ χαρᾶς κοινποιούμεν σήμερον εἰς τοὺς ἀναγνώσας ἡμῶν, ὄντες βέβαιοι, ὅτι θέλει εὐφράνει ὅλους ὁ ζῆλος καὶ τὸ φιλόκαλον ἦθος τοῦ Ἠγεμόνος. Βλέπει πᾶς τις τῶν ὁμογενῶν ἐντεῦθεν, ὅτι ἔχουμεν πατέρας, προστάτας, κηδεμόνας, ἀνδρας καὶ σοφῆς καὶ ἀρετῆς καὶ φιλογενεῖα κατηγιασμένους, διακρίνοντας τὰ ἐπιωφελεῖ, βοηθοῦντας τὰ καλὰ, ἐπιθυμοῦντας ὁλοφύχως τὴν ἐπι τὰ κρείττονα προόδον μας. Ὁμολογοῦντες λοιπὸν δημοσίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν εἰς τὸ θεοφροῦρητον ὕψος τοῦ διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀτελεῖς ἐπι ὑπουργοῦς τοῦ κοινωφελεσάτου τούτου χρήματος ἡγεμονικὴν αὐτοῦ προμήθειαν ἐπι χρέμεθα εἰς τὸν περιφανέστατον ἡμῶν Αὐθέντην πᾶσαν εὐδομιαν πρὸς εὐδαιμονίαν καὶ τῶν διοικουμένων ὑπ' αὐτοῦ λαῶν, καὶ ὅλου μας τοῦ γένους.

Ὁ Χρυσόβουλλος λόγος ἐσυνωδεύθη πρὸς ἡμᾶς μετὰ τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν τοῦ εὐγενεσάτου Ἀρχοντος Μεγάλου Πιμισίου Κυρίου Θεοδώρου Νέγρη:

Κύριοι ἐκδότης τοῦ Λογίου Ἑρμού!

Τὰ περιοδικὰ τῆς φιλολογίας συγγράμματα ἐκεῖνο διαφωτιστικὸν ἔχουσι τῶν ὅσα λοιπὰ εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἐθνῶν συντελοῦσιν, ὅτι προβαίνει εἰς τελειοποιούμενα κατὰ λό-

γον τῆς προόδου αὐτῆς. τὰ μᾶλλον περαιοτισμένα ἔθνη ἔχουσιν ἀναγκάως τὰς λαμπροτέρας φιλολογικὰς ἐφημερίδας, ἐν αἷ καὶ τὰ ἥττον νὰ ἔχουσιν ἐνδεχόμενον ἑτέρου εἶδους συγγράμματάτινα τελειότατα. τὴν τελειότητα λοιπὸν τοῦ Λογίου Ἑρμού ὅ πρέπει κυρίως νὰ περιμένωμεν ὅταν τελειοποιηθῇ τῆς Ἑλλάδος ὁ φωτισμὸς, ὅστις εἰς τὸ ἐξῆς, ἂν δὲν ἀπατώμαι, εἶν' ὅχι εὐκτατος, ἀλλ' ἐπιθυμητός. εἶναι ὅμως καὶ σχετικὴ τελειότης εἰς τὰ πράγματα, τὴν ὁποίαν ὡς πρὸς τὸν Λ. Ἑρμῆν πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μέσων, δι' ἃν συντελεθῇ εἰς τὴν καλλιέργειαν, ὡς πρὸς ἔθνος ἔξοπνον καὶ φιλότιμον συμφορώτερον δὲν εὕρισκω τῆς συναισθήσεως τῆς ἰδίας γυμνώσεως· ἢ σύγκρισις ἄρα τῶν ἄλλοτρῶν φώτων μετὰ τῶν Ἑλληνικῶν εἶναι τὸ μέσον τὸ συντελεστικώτερον· καὶ ἐπειδὴ εἰς τοῦτ' ὄχι ἀδιαφοροῦντα παρατηρῶν ἀπό τίνος καιροῦ τὸν Λ. Ἑρμῆν, τὸν φρονῶ τελειοποιούμενον.

Οἱ εἰς τοῦτο ὑμέτεροι ἀγῶνες, ἐφ' ὅσον ἔλλειψιν πάσχετε τῆς ἀναγκαιοτάτης πολυχειρίας διὰ τὴν ἀχρηματίαν, ἐπι τοσοῦτον ἀξιεπαῖνοι, καὶ εὐγνωμοσύνης αἰσθήματα διεγείρετε ἡμῖν ἅπασιν κατ' ἀλήθειαν· εἰς δ' ἐμπρακτον ἐνδείξιν αὐτοῦ τούτου, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἰς σερέωσιν ταῦ Λ. Ἑρμού, ἀπελύθη πρὸς ὑμᾶς καὶ τὸν Λ. Ἑρμῆν ἀνευθικὸν δίπλωμα τὸ κατ' ἐκλαμπρον δοθεῖσθαι μετ' ἐπιταγὴν ἐμπρικλειόμενον· ἀναγνωσάσκοντες δὲ θέλετε ἰδῆ τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα.

Παρακαλῶ, Κύριοι, μετ' ἐνσάσεως καὶ ἔχετε πρὸ ὀφθαλμῶν αἰτίποτε καὶ ὅσα γράφετε ἐν τῷ Λ. Ἑρμῆ τὴν διαληρηθεῖσαν σύγκρισιν, παρατηροῦντες ἄλλως τὴν ἀποφυγὴν τῆς ἐριδος μεταξὺ τῶν συνεργαζομένων ἤδη τῶν ὁμογενῶν τὴν ἐκπαίδευσιν.

Υγιαίνετε.

Ἐν Ἰασίῳ τῆς λ'. Μαρτίου μηνὸς.

Πρόθυμος εἰς τοὺς ὀρισμοὺς ὑμῶν,
Θεόδωρος Νέγρης.

Ὁ δὲ Χρυσόβουλλος λόγος αὐτὸς ἔχει οὕτως:

Ἰωάννης Σκαρλάτος Ἀλεξάνδρου Καλλιμάχης ΒΒ. ἐλέω Θεοῦ Αὐθέντης καὶ Ἠγεμῶν πάσης Μολδαυίας.

Τὸ εἶναι πρὸς ὃν ὅρον προηγουμένως τὸν ἀνθρωπον ἵχοντα, περὶ πλείου εἰκὸς ποιῆσθαι τὰ πρὸς ἀκριβοτέραν τσί-

ροντα διάγνωσιν και κατάληψιν τῶν δι ὧν περ εἴη ἂν ἐπι-
 βάλω τούτου γενέσθαι, και δεῖνόν οἱ ἐγγίγνεσθαι ἔρατα τῆς
 τούτων τελειοποιήσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ κατὰ φιλοσόφους τού-
 το εὖ εἶναι μηδοποιουῶν ἐπικοινωνεῖ τοῖς ἐκτὸς ἡμῶν· ἴσῳ
 μιν και γὰρ διαφοροῦ τάξεως και καταστάσεως ἀνθρώποις κτη-
 τέν· ὀφίλον ἐστὶν ἐξ ἡμῶν αὐτῶν πιγαζόν, και τὴν ἔδραν ἔ-
 χον ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ· ἢν τινα δὴ τὸ κυριώτατον ἀπάντων τῶν
 ἐν ἡμῖν οὖσαν κατακοσμεῖν ἄξιον τοῖς ἀπὸ τῶν ἀρετῶν πλε-
 νεκτήμασι, και καλλύνοντας λαμπρύνειν φαιδρῶς πολλαῖς ταῖς
 τοῦ ἄνθρωπος εἰδήσεσιν· ὃ δὴ κυρίως και πρώτως παρέχεται τὸ
 σεμνὸν τῆς φιλολογίας και παιδείας, ὡς παντί που κατάφα-
 λον· δι αὐτῆς γὰρ διακρίνειν τὸ πολυτίμητον ἐκείνο τοῦ ἀ-
 ληθοῦς μέρους, τὸ ἐν τῷ βυβῶ κείμενον, και τὰ ἡμῖν ὡς ἀ-
 ληθῶς συμφέροντα διαγιγνώσκειν ἔχμεν. αὐτὴ γὰρ αὐτῆ
 ἀφαιροῦσα ἡμῶν τὴν πολλὴν ἀχλὺν τῶν νοερῶν ὀφθαλμῶν
 ποιεῖ διασέλλειν ἡμῶν θεόν, ἠδὲ και ἄνδρα, κατ' ἀρετὴν δ' οὕτω
 βιοῦντας, τὸν τ' ἐνταυθ' εὐτυχῶς διάγειν βίον, και τὴν μετὰ
 ταῦτα ἡμῖν αὐτοῖς προεστρεπίζειν μακαριότητα. και γὰρ τὴν
 ἐνταυθ' ἀρετὴν ἡκιστα ἀγέραςον εἶναι ἐν τῷ μετὰ ταῦτα βίῳ
 πεποιθήμεν. Συνελέντι δὲ εἰπεῖν, ἅπαντα τὰγαθὰ, ὁσιδὴ τῆ
 ἀγωνοβέτις ἐπιχειρηγοῦσα ἐπιθραβεύει, και οἱ ταύτην ἀκούον-
 τες, ὡς προσήκει και δεῖ, οὗτοι δὴ μόνοι ἄξιοι τῆς μεγα-
 λοπρεποῦς τοῦ ἀνθρώπου φύσεώς τε, και κλύσεως, ὅσοι δὲ
 τοῦναντίον ἀπέτροφοι ἐκείνης, και τῆς ὑπεροχῆς ταύτης ἐκ-
 πεσόντες κακῆ μέρει, ὡς τέλειον ἀποζωοκένοντας, οὐδὲ ἀνθρώ-
 πους προσήκει καλεῖν· και γὰρ ὁ τὸν μὴ εἰδὸτα τὴν τοῦ τε-
 τραγώνου πλευρὰν ἀσύμμετρον οὖσαν τῇ διαγωνίῳ οὐδὲ ἀν-
 θρωπον ἄξιον καλεῖν, τί ἂν ἐκάλεσα τοὺς τέλειον παιδείας
 ἀπέχοντας; πάντα τινα τὸν φιλανθρώπιως και φιλογενεῖας ἐπι-
 τησιούμενον, και τῇ περὶ τὰ θεῖα εὐσεβεῖα σεμνυόμενον,
 ἔλαις δυνάμεσιν ἑαυτὸν συντελεῖ δεῖ παρέχειν πρὸς μετάδοσιν
 παντὶ τῷ γενεῖ τῶν ἀπὸ τῆς παιδείας φαιταυγητῶν ἢ ἐλλάμψεων,
 τῶν ἀναδιδοῦσῶν οἰνεῖ τῷ ἀνθρώπῳ πιγαζὸς ὡς ἀληθῶς ἀνε-
 κάτους ἐνταυθα μὲν οὐ ἐφημεν εὖ εἶναι, ἐξῆς δὲ τῆς αἰο-
 νίου μακαριότητος. ἀλλὰ χάρις τῇ ἀνωτάτῳ Προνοίᾳ τῇ τῷ
 καθ' ἡμᾶς εὐμένεσιν ὄμμασι ποτ' ἐπιδοῦσῃ, ὅτι τὸ Ἑλληνη-
 κῶν ἠδὴ περὶ παιδείαν ἐπιδοθὸν, γιγναταῖα ποιεῖται τὰ
 βήματα, ὅλον τε ἐνβουσιωδῶς ἔχον περὶ τὴν ἀνάγκησιν τῆς

παιδείας, φιλοπονεῖ ἀτρυτῶ καλλιέργει, και ἀμριλαρεῖ ἐπι-
 μιλεῖα ἐπάρδει τὰ γενναῖα ταύτης ἀναθλασθήματα. και δὴ
 και ἡμεῖς ἐπὶ ταῖς ἀγαθαῖς ταύταις τῶν Ἑλλήνων ἐλπίσιν οὐ
 μόνον χαίρομεν, ὡς εἰκὸς, ἀλλὰ και συντελεῖν τὰ δυνατὰ
 βουλόμεθα, ὡς ὀφείλουτες· και ἐπειδὴ τὰ περιοδικὰ τῆς φι-
 λολογίας γράμματα, τῶν εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ γενεοῦς συν-
 τελούτων, οἷς δὴ καλῶς ποιοῦντες οἱ ὁμογενεῖς χρῶνται ἀν-
 δρες καλοῖτε καίγαθοι, εὐχ ἤττον χρήσιμα, μᾶλλον δὲ δρα-
 σικώτερα, ὅσα δὴ συγκεντραῦντα μὲν τὰς γνώσεις τῶν ἀνά
 τὴν Ἑλλάδα διεσπαιρμένων ἀνδρῶν ἐπισήμων, τῷ δὲ τοῦ ἀνά
 τὴν Εὐρώπην βαθμοῦ τῶν κρῶτων παραλληλισμῷ, πρὸς τὸ τῶν
 ἡμετέρων, ποδηγετοῦντα πρὸς συναισθήσιν τῶν ὧν χρῆζο-
 μεν, και διὰ τοῦτο προθυμοτέρους πρὸς παιδείαν τοὺς Ἑλλη-
 νας ἀπεργαζόμενα· δεῖν ἐγνωμεν ἀφισιούμενοι τὰ πρὸς τὴν
 Ἑλλάδα, συσιστενεγκεῖν οἰονδήποτε, πρὸς διαμονὴν και διη-
 κειαν τῆς φιλολογικῆς ταύτης ἐφημερίδος, ἣν ἠδὴ οἱ φιλο-
 γενεῖς Θεοκλήτης Φαρμακίδης, και Κωνσταντῖνος Κοκκινάκης
 ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας ἐκδίδουσι, τοῖς φιλόλογοις διανε-
 μοντες ὑπὸ τῷ ΛΟΓΙΟΥ ἙΡΜΟΥ ὀνόματι, και παρέχειν τοῖς
 ἐκδοταῖς αὐτοῖς ἐκ τῶν Ἀθηντικῶν ἡμῶν προσόδων τῶν Ἀ-
 λικῶν και Τελωνίων, ἀνὰ ἑκατὸν γρόσια κατὰ πᾶν ἔτος, τὸ
 δὲ ἄλλο διακρίσῃ· ἐφ' ἧ δὴ και ὁ παρῶν ἡμέτερος Ἀθηντι-
 κὸς ἀπελύθη Χρυσόβουλλος λόγος. ἀξιοῦμεν δὲ και τὸν Πα-
 νιερώτατον και κατὰ πνεῦμα σεβῆσμιον ἡμῶν πατέρα Μη-
 τροπολίτην τῆς Θεσσαλίας ταύτης Τζάρης τῆς Μολδαβίας,
 παρελαθόντα τοῦτον και ἐγκαταθέμενον εἰς τὰ τῆς Μητροπό-
 λεως γραμματοφυλάκεια, ἀκαιτοῦντα ἀπὸ τῆς Ἀθηντικῆς
 ἡμῶν Βεζαρίας τὴν διαληφθεῖσαν ποσότητα ἀποπέμπειν
 ἀσφαλῶς ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐν τεταγμένῳ τῷ χρόνῳ τοῖς τοῦ ΛΟ-
 ΓΙΟΥ ἙΡΜΟΥ ἐκδοταῖς, Θεοκλήτῳ Φαρμακίδῃ, και Κων-
 σταντῖνῳ Κοκκινάκῃ· ἐάν δὲ ποτε παύσῃται ἢ τῆς ἐφημερίδος
 ταυτησὶ ἐκδοσις, τὴν ἱερὰν Μητροπόλιν ἀποδίδουσι ταῦτα τὰ
 χρήματα τῇ διαδεξαμένῃ· ἢν δ', ὃ μὴ γένοιτο, τέλειον ἐκ-
 λπῆ ἑλληνικῆς ἐφημερίδος ἐκδοσις, τὰ βηθέντα διακρίσῃ
 γρόσια δίδωσθαι τῇ ἐνταυθα Ἑλληνικῇ σχολῇ. Ἀξιοῦμεν δὲ
 και τοὺς, ὅσοι μεθ' ἡμᾶς ἠγεμονεύσουσι τῆς Θεσσαλίας ταύ-
 τῆς Τζάρης, ἐκλαμπροτάτους Ἀθηντας, προνοίαν ὡς εἰκὸς
 ποιούμενος τῆς τοῦ Ἑλληνικῶν περὶ τὰ καλά ἐπιδόσεως, δι

ιδίων αὐτῶν χρυσοβούλλων λόγων ἐμπεδῶσται τὴν παρ' ἡ-
μῶν ταύτην χορηγίαν, ἵνα ἀμτακίνητος διατελῇ ἢ τῆς ἑλ-
λάδος ἐπικουρία ἀπὸ τῶν ἐν ὑπεροχῇ καὶ δυνάμει, ἈΠΕΛΥ-
ΘΗ ΤΩ, ΧΙΛΙΟΣΤΩ, ὈΚΤΑΚΟΣΙΟΣΤΩ, ΔΕΚΑ ΤΩ, ὈΣΤΑΘῶ
ἜΤΕΙ, ΚΑΤΑ' ΑἸΓΟΝΤΑ ΜΗ'ΝΑ ΤΟ'Ν ΜΑΡΤΙΟΝ. Τῆ
ἜΚΤΩ ἜΤΕΙ Τῆ'Σ Β'. ΗΜΩ'Ν ἩΓΕΜΟΝΙΑΣ, ἘΝ ἸΑΣΩ
Τῆ, ΑἸ'ΘΕΝΤΙΚῆ, ἩΜΙ'Ν ΚΑΘΕ'ΔΡΑ.

Ἰω. Σκαρλάτος Καλλιμάχης ΒΒ.

Τ. Σ.

Ἰσον ἀπαράλλακτον τοῦ
πρωτοτύπου.

Γρηγόριος Μάνου Μόγας
Ποσειδωνικός.

Ἐθεώρησεν
Κωνσταντῖνος Κάντας μέγας
Βεσιάρης.
Νικόλαος Ραισσίτης Ἰ.
Λογοθέτης.

Κατεχωρίσθη ἐν τῆς
τῶν Χρυσοβούλλων Κώδῳ,
Κωνσταντῖνος Βΐσιος.

Τοῦτο ἴσον ἀπαράλλακτον ἐκ τῆς παραλλήλου συγγρα-
φῆς φανέν τοῦ πρωτοτύπου ἐν τῷ Γραμματοφυλακίῳ τῆς
ἱερᾶς Μητροπόλεως κατατεθειμένου χρυσοβούλλου λόγου ἢ
βασιύται παρ' ἡμῶν.

ραϊή. Μαρτίου κή.

Τ. Σ.

Ταπεινὸς Βενιαμῖν Μητροπολίτης
Μολδαβίας.

ΦΥΣΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ.

Περὶ τῶν Ἡφαιζείων ἢ Πυριπνῶν ὄρεων

(Ακολουθία καὶ τέλος. Ἰδ. Ἀρ. 11).

Ἐπαρατήρησαν εἰς τὸν Βεζούβιου ὅτι ἔρχεται (πυρὴ)
ἀπὸ τὴν Θάλασσαν κάποιος ἄνεμος, ὅστις εἰσχωρεῖ εἰς τὸ ὄρεον.

καὶ εὐθὺς ὅπου φουσησῆ ἄνεμος ἀπὸ τὴν ξηραίν, παύει ὁ
ἦχος, ὅστις ἀκούεται εἰς κάποιας κοιλότητας, ὡς εἰν ἔπε-
νούσε ὑποκάτω χεῖμαρος, καὶ ἐνταυτῷ φαίνονται νὰ συμ-
κρύνονται καὶ αἱ ἀναθυμιάσεις, αἱ ὅσαι ἐξέρχονται ἀπὸ
τοῦ Βεζούβιου τὸ σῶμα, ὅταν δὲ φουσῆ ὁ ἄνεμος ἀπὸ τὴν
θάλασσαν, ἀρχίζει πάλιν αὐτὸς ὁ ὁμοιος μὲ χεῖμαρον βόμ-
βος, καὶ αἱ ἀναθυμιάσεις τῶν φλογῶν καὶ τοῦ καπνοῦ, διό-
τι τὸ νερὸν τῆς θαλάσσης διαδύεται εἰς τὸν βουνὸν ποτὲ μὲν
εἰς μικροτέραν, ποτὲ δὲ εἰς μεγαλιτέραν ποσότητα, καὶ πολ-
λάκις συνέβη νὰ ἐξερᾶσῃ αὐτὸ τὸ Ἡφαιζεῖον τέφρας καὶ νε-
ρὸν (α) ἐνταυτῷ.

Κάποιος σφοδρὸς, ὁ ὁποῖος συγκρίνει τὴν παροῦσαν τοῦ
Βεζούβιου κατάστασιν μὲ τὴν προτέραν, λέγει, ὅτι πρὸ τῆς ἐξ-
ερεύξεως τῆς συμβάσεως κατὰ τὸ 1631, τὸ εἶδος τοῦ χωνίου,
σχῆμα τὸ ὅποιον εἶχε τοῦ Βεζούβιου ὁ κρατῆρ, εἶχε σκεπασθῆ
ἀπὸ δένδρα καὶ χόρτα, ὅτι ἡ μικρὰ πεδιάς ἡ ἀποπερατοῦσα αὐτὸ
ἦτον κάλλιστος βοσκότοπος, ὅτι ἀναχωρῶν τις ἀπὸ τὸ ἀνώτε-
ρον χεῖλος τοῦ ἄντρου (gouffre) ἔπρεπε νὰ περάσῃ ἐν μίλλιον
ἕως νὰ φθάσῃ κατακαίοντα εἰς τὴν πεδιάδα αὐτὴν, καὶ ὅτι
εἶχε αὐτὴ περὶ τὸ κέντρον τῆς ἐν ἄλλο ἄντρον, εἰς τὸ ὅποιον
διὰ νὰ κατεβῆ κανεὶς ἔπρεπε ὁμοίως νὰ περάσῃ ἐν μίλλιον
ἀπὸ δρόμους στενοὺς καὶ ἐλικωδιδεῖς, οἱ ὅποιοι ἔφεραν εἰς ἄλ-
λο πλέον εὐρύχωρον μέρος περικυκλωμένον ἀπὸ σπήλαια (ca-
vernes), ἀπὸ τὰ ὅποια ἐβγαίνειν ἄνεμος τόσον σφοδρὸς καὶ τέ-
σον ψυχρὸς, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ ὑποφέρῃ κανεὶς. Κατὰ τὸν
αὐτὸν παρατηρητὴν ἢ κρημνὴ τοῦ Βεζούβιου εἶχε τότε πέντε
μίλλα περιφέρειαν· ὅθεν δὲν εἶναι παράξενον ἐκεῖνο ὅπου εἶ-
παν κάποιοι Φυσιολόγοι ὅτι, ἐκεῖνο ὅπου βλέπομεν τώρα ὡς
δύο βουνούς (ἢ δικόρυφον) ἦτον ἐν ποτὲ, καὶ ὅτι ὁ κρατῆρ
ἦτον εἰς τὸ μέσον, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ τὸ μεσημβρινὸν μέρος
συνέπεσεν (εἶδαντ ἐθουλέ) ἀπὸ καμμίαν ἐξέρουξιν, ἐγένεον
ἐκεῖνη ἢ κοιλάς, ἣτις διαχωρίζει τὸν Βεζούβιου ἀπὸ τὸν βου-
νὸν Σόμμα.

Σημειῶνει ὁ κύριος Στέλλερ, ὅτι τὰ Ἡφαιζεῖα τῆς ἀριτι-
κῆς Ἀσίας εἶναι σχεδὸν πάντοτε μεμωμένα, ὅτι ἔχουσι τὴν

(α) Description historique et philosophique du Vesuvio par M.
l'Abbé Méssasi. Journal étranger. mois d'octobre 1754.

αὐτὴν παρ' ὀλίγου ἐπιφάνειαν, καὶ ὅτι εὐρίσκονται πάν-
 τε λίμαι· εἰς τὴν κορυφὴν, καὶ νερὰ θερμὰ εἰς τοὺς πρό-
 παδας τῶν ὄρεων, ὅπου τὰ Ἡφαιζεῖα ἐσβύθησαν, τὸ ἴδιον,
 λέγει, εἶναι ἄλλη ἀπόδειξις τῆς σχέσεως (ἢ κοινωνίας), τῶν
 ὁποίων ἡ φύσις ἔβαλε μεταξύ τῆς θαλάσσης, τῶν ὄρεων, τῶν
 Ἡφαιζεῖων καὶ τῶν θερμῶν νερῶν· πηγαὶ τοιοῦτου θερμῶν
 εὐρίσκονται πολλαχοῦ τῆς Καρσάκας (α). Ἡ νῆσος Σιάνε
 (Sianw), 40 λέγας μακρὰν τῆς Τερνάτης, ἔχει ἐν Ἡφίσειν,
 ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξέρχονται πολλάκις τέφραι, νερὸν καὶ τ.τ. (β).

Ἄλλ' εἶναι περιττὸν νὰ ἐπισωρεύωμεν τοιαύτας παρατη-
 ρήσεις εἰς ἀπόδειξιν τῆς κοινωνίας τῶν Ἡφαιζεῖων, τὴν ὁποίαν
 ἔχουσι μετὰ τὴν θαλάσσαν, ὅταν καὶ μόναι αἱ βίαιοι ἐξερευ-
 ζεις τῶν εἶναι ἱκαναὶ εἰς τοῦτο, καὶ ἡ φέσις τῶν, ἧτις εἶναι
 πλησίον τῆς θαλάσσης πάντοτε· ἄλλ' ἐπειδὴ μερικὴ ἀπὸ
 τοὺς φυσικοὺς ἀντέτειναν εἰς ταύτην τὴν γνώμην, δέλωσθε
 φέρεῖ ἀκόμη καὶ τὴν παρατήρησιν τοῦ κυρίου Κουδαμιν, ἀν-
 θρώπου καὶ φιλαλήθους καὶ σοφοῦ· λέγει δὲ ὅτι „ἀφ' οὗ ἐ-
 νέθη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Βεζουβίου τὴν 4 Ἰουνίου τοῦ 1755,
 καὶ εἰς αὐτὰ ἔτι τὰ χεῖλη τοῦ κρατήρος, τὰ ὅποια εἶχαν γί-
 νη ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἐξέρευξιν, εἶδεν εἰς βάθος περίπου 40
 ὄργων μίαν μεγάλην κοιλότητα κυμαρωτῆν (en voute) πρὸς
 τὸ ἀρκτικὸν μέρος τοῦ βουνοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἔβριθε μεγά-
 λας πέτρας, καὶ ἤκουε τὰς πέτρας κυλισμέναις 12 λεπτά δι-
 τερα, εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς πτώσεως αὐτῶν ἤκουσεν ἔχον-
 μοιου μιᾶς πέτρας ὅταν πίπτῃ εἰς τὸν βόρβορον, καὶ ὅταν οὖν
 ἔβριπτον πέτρας, ἤκουετο κρότος καθὼς τῶν ταραττομένων κω-
 μάτων (γ).

Ἐν ἡ πτώσει τῶν βριπτομένων αὐτῶν πετρῶν ἐγένετο κα-
 τὰ κάθετον καὶ χωρὶς ἐμπόδιον, ἢμποροῦμεν νὰ συμπερι-
 μεν ἀπὸ τὰ 12 δευτέρα λεπτά βάθος 2160, τὸ ὁποῖον διδῶ
 εἰς τὸ ἄντρον τοῦ Βεζουβίου περισσώτερον βάθος ἀπὸ τῆς θα-
 λάσσης τὴν ἐπιφάνειαν· διότι κατὰ τὸν H. de la Touré κα-
 τὰ τὸ 1753 εἶχεν αὐτὸ τὸ βουνὸν 1677 πόδας ὕψος ὑπὲρ τῆς

(α) Observations sur le Vesuve par M. d'Arthenay. Savans é-
 trangers. Tome IV. pag. 147 et suiv.

(β) Histoire generale des voyages, tome XIX. pag. 138.

(γ) L'écrit tome XVII. page 54.

ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, καὶ ἔκτοτε ἐσμικρύνθη τὸ ὕψος αὐ-
 τοῦ φαίνεται λοιπὸν ἀναμφίβολον ὅτι τὰ ἄντρα αὐτοῦ τοῦ Ἡ-
 φαιζεῖου καταβαίνουσι παρακάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θα-
 λάσσης, καὶ ἐπομένως ὅτι δύναται νὰ ἔχουσι κοινωνίαν μετὰ
 αὐτὴν.

Θέλω δὲ ἤδη νὰ ἐκθέσω τὴν ἀκριβῆ παρατήρησιν τῆς
 καταστάσεως τοῦ Βεζουβίου, τὴν ὁποίαν κάποιος σοφὸς ἔκα-
 μεν, καὶ τὴν ὁποίαν μετ' ἐνεχείρισε.

„Ἀφ' οὗ φθάσῃ κανεὶς εἰς τοὺς πρόπαδας τοῦ Βεζου-
 βίου δύο λέγας ἀπὸ τῆς Νεαπόλεως ἀπέχοντος, πρέπει νὰ ἀ-
 ναβῆ εἰς γαῖδαρον, καὶ νὰ διέλθῃ δύο ὥρας καὶ μισὴν, μέ-
 νει δὲ καὶ ἄλλο τόσον ἀκόμη διάστημα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ
 διέλθῃ πεζός, καὶ εἶναι τὸ πλέον κρημνώδες, ὅθεν καὶ τὸ
 πλέον ἐπίπονον, ἀλλὰ βουβήται κρατούμενος ἀπὸ τὴν ζώνην
 δύο ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι προπορεύονται, καὶ ὅλον αὐτὸ τὸ
 διάστημα εἶναι γεμάτου ἀπὸ τέφρας καὶ πέτρας, αἱ ὁποῖαι
 πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τοὺς κρατήρας ἀπεσφραγδουίσθησαν· αἱ δὲ
 λίθαι διακρίνονται εὐκόλως ὅτι ἐξῆλθον ἀπὸ διαφοροὺς ἐξερευ-
 ζεις ἢ πάλαιότερα ἀπὸ τὰς λάβας αὐτὰς, πιεζομένη δια-
 κρισίαν ἐτόν, εἶναι σποδόχρως, καὶ φαίνεται κατὰ πάντα ὁ-
 μοία πέτρας, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται εἰς τὴν Νεάπολιν
 εἰς τὸ νὰ κρῖνουσι τοὺς δρόμους· εἶναι ἄλλαι, αἱ ὁποῖαι νο-
 μίζονται ἐξήκοντα ἐτῶν, ἄλλαι τεσσαράκοντα, ἢ δὲ τελευ-
 ταία εἶναι τοῦ 1752 ἐτούς. Αὐταὶ αἱ διαφοροὶ λάβαι, ἐξαι-
 ρομένης τῆς πλέον παλαιᾶς, φαίνονται μακρόθεν ὡς γῆ με-
 λανή, τραχεῖα, πρὸ ὀλίγου ἀργαμένη· ἀλλὰ θεωρουμένη
 ἀπὸ σιμᾶ, φαίνεται κατὰ πάντα ὁμοία μετὰ τὴν ὕλην ἐκεί-
 νην, ἧτις ἐξέρχεται ἀπὸ τὸν σίδηρον, καὶ βίπτεται ἀπὸ τοὺς
 τεχνίτας καὶ μεταλλουργοὺς ὡς ἀχριστος, εἶναι δὲ πλέον ἢ
 ὀλιγώτερον σύμμετος ἀπὸ γῆν καὶ ἀπὸ σιδηρώδη ὕλην, καὶ
 φαίνεται περισσώτερον ἢ ὀλιγώτερον ὁμοία πέτρας.

„Ἀφ' οὗ ἐβήσα εἰς τὴν κορυφὴν, ἢ ὁποῖα πρὸ τῶν ἐξ-
 κρευξῶν ἦτον στερεά, εἶδον ἐν κοίλωμα, τοῦ ὁποῖου ἡ πε-
 ριφέρεια εἶναι, ὡς λέγουσι, δύο μιλλίων τῆς Ἰταλίας, καὶ
 τοῦ ὁποῖου τὸ βάθος ἐφαίνετο ὡς 40 ποδῶν· εἶχε δὲ ὄλην ὁ-
 λόγῳ τὴν ἐπιφάνειαν γηίνην αὐτὸ τὸ κοίλωμα ἐπιτελειμέ-
 νην ὡς μίαν πλάκα, τῆς ὁποίας τὸ ἄνω μέρος εἶχε πάχος
 δύο ποδῶν, καὶ καταβαίνουσα εἰς τὰ κάτω ἦτον ἀκόμη πα-

χιτέρι· ὁ πάτος αὐτοῦ τοῦ κοιλωμάτος ἦτον σκεπασμένη ἀπὸ ὕλην κιτρινήν, πρασινίζουσαν ὀλίγον, θειαρῶδη, σκληράν καὶ θειρῆν, σχισμένην εἰς διάφορα μέρη, ὅθεν ἐξέρχεται καπνός. Εἰς τὸ μέσον δὲ αὐτοῦ τοῦ κοιλωμάτος (bassin) ἦτον ἄλλο δεύτερον, τοῦ ὁποίου ἡ περιφέρεια ἦτον ὅσον τὸ ἡμισυ ἐκείνης τοῦ πρώτου, καὶ ὁμοίως καὶ τὸ βάθος τὸ ἡμισυ τοῦ πρώτου· ὁ πάτος αὐτοῦ τοῦ δευτέρου κοιλωμάτος ἦτον σκεπασμένος ἀπὸ ὕλην μελανήν, ὁμοίαν τῆς νωπῆς λάσας, ἢ ὁποία ἀπαντᾷται εἰς τὸν δρόμον.

„Εἰς τὸ κοίλωμα αὐτὸ ἦτον λόφος κενὸς εἰς τὰ ἔνδον, ἀνοικτός εἰς τὴν κορυφήν, ὡσαύτως ἀνοικτός καὶ ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἕως εἰς τὴν βάσιν πρὸς τὸ μέρος τοῦ βουνοῦ, ἔθεν ἀναβαίνουσιν· αὐτὴ ἢ κατὰ πλευρᾶν σχισμὴ ἤμπορεῖ νὰ εἴη 20 ποδῶν πλάτος εἰς τὴν κορυφήν, καὶ εἰς τὴν βάσιν ἢ ποδῶν, τὸ δὲ ὕψος τοῦ λόφου εἶναι ὡς 40 ποδῶν, ἢ διώμιτος· τῆς βάσεως ἐφαίνετο ὁμοίως 40 ποδῶν· αὐτὴ δὲ ἢ βάσις, ἢ ὑψομένη ἐπάνω τοῦ δευτέρου κοιλωμάτος ὡς πόδας εἴκοσι, σχηματίζει ἄλλο τρίτον κοίλωμα, τὸ ὁποῖον τώρα εἶναι γυμνῶν ἀπὸ ὕλην βρυσην καὶ διάπυρον, ὁμοίαν μετάλλου ἀναλελυμένου, καθὼς εἰς τὰς μεταλλουργικὰς καμίνους ἐλέπμεν, ἢ ὁποία βράζει ἀκαταπαύτως καχλιάζουσα βιαιώς, τῆς ὁποίας ἡ κίνησις φαίνεται ὡς λίμνης μετρίως ταραττομένη, καὶ ὁ γινόμενος ἦχος εἶναι ὁμοῖος τοῦ κυματισμοῦ.

„Εἰς πᾶν λεπτὸν πηδῆ ἢ ὕλη αὐτὴ εἰς τὰ ἄνω ὡς εἰς μίαν πηγὴν ἀλλομένην τὸ νερὸν, καὶ ποτὲ μὲν ὡς ἕνας κενός, ποτὲ δὲ ὡς πολλοὶ ἐνωμένοι ὁμοῦ, ὑψομένη εἰς 30 ἢ 40 ποδῶν ὕψος, καὶ πίπτουσα πάλιν εἰς διάφορα τόξα, μέρος μὲν εἰς τὸ ἴδιον αὐτῆς κοίλωμα, μέρος δὲ εἰς τὸν παρὰ τοῦ δευτέρου κοιλωμάτος, καὶ ἡ ἀντανακλωμένη λάμψη αὐτῶν τῶν διαπύρων κρουσῶν, ἴσως δὲ ποτὲ καὶ τὸ ἄνω τῶν ἔξω αὐτῶν μέρος, φαίνεται τὴν νύκτα ἀπὸ τῆς Νεάπολις ὁ δὲ ἀποτελούμενος ἀπὸ αὐτοῦ ἦχος φαίνεται ὡς νὰ συνίσθεται ἀπὸ ἐκείνου, ὅπου ἀποτελοῦσι τὰ πυροτεχνικὰ λεγόμενα φουσκία, ὅταν κινουῦνται, καὶ ἀπὸ ἐκείνου, ὅπου ἀποτελοῦσι τὰ κύματα τῆς θαλάσσης ἀθούμενα ἀπὸ ἀνέμου βιαιῶν καὶ ἐκρηκνόν προσβάλλοντα.

„Αὗτοι οἱ καχλασμοὶ καὶ αἱ ἀναπηδήσεις προέρχονται μεταγγισίμην συνεχῆ τῆς ὕλης αὐτῆς· ἀπὸ τῆς τεσσάρων πο-

δῶν σχισμῶν, τὴν εὐρισκομένην εἰς τὴν βάσιν τοῦ λόφου, φαίνεται νὰ ἐκρῆν ἀκαταπαύτως βυάκιον ἔμπυρον ἰσοπλατῆς μετὰ τὴν σχισμῆν, καταβαίνει εἰς τὸ δεύτερον κοίλωμα, τὸ σκεπασμένον ἀπὸ ὕλην μελανήν, διαιρεῖται εἰς πολλὰ μικροσπαρα καὶ ἔμπυρα ἀκόμη βυάκια, ζέκει ἐκεῖ, καὶ σβύνεται· αὐτὸ δὲ τὸ ἔμπυρον βυάκιον εἶναι τώρα νέα λάσας, ἣτις ἐκρῆν πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν, καὶ ἂν ἐξακολουθῆ καὶ αὐξάνῃ, προϊόντος τοῦ χρόνου θέλει πλημμυρῆσει καὶ θέλει ἐκχυθῆ εἰς τὴν πεδιάδα, καθὼς ἐγένετο πρὸ δύο ἐτῶν· ἐξέρχεται δὲ ἐνταυτῷ καὶ καπνός, ὅστις δὲν ἔχει θειαρῶδη ὀσμῆν, ἀλλὰ παρομοίαν καμίνου, ὅπου ψήνονται κεραμίδια.

„Δύναται δὲ ὅστις θέλει νὰ περιέλθῃ ἀκινδύνως ὄλην ὀλόγημα τὴν κορυφήν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἐπιτεθειμένης πλακοειδοῦς γήινης ἐπιφανείας, ἐπειδὴ ὁ κοίλος ἢ κενὸς λόφος, ὅθεν ἐξέρχονται οἱ εἰρημένοι ἔμπυροι κρουνοὶ, ἀπέχει ἱκανῶς ἀπὸ τῶν χεῖλη ἢ ἄκρου, ὥστε νὰ μὴ φοβῆται κανεὶς· ἤμπορεῖ ὡσαύτως ἀκινδύνως νὰ καταβῆ καὶ εἰς τὸ πρῶτον κοίλωμα, ἢ ἔβελον ἤμπορέσῃ ἔτι καὶ εἰς τὰ χεῖλη τοῦ δευτέρου νὰ καθῆ, ἂν ἀπὸ τῆν ἀποπηδῶσαν διάπυρον ὕλην δὲν ἐμποδίζετο· αὐτὴ εἶναι ἢ κατὰ τὴν Βεζουβίου κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1753 Ἰουλίου 3, μεταβάλλεται δὲ ἀκαταπαύτως ἢ μορφή καὶ ὄψις αὐτοῦ, καὶ δὲν ἐκτεινᾷσσει πέτρας, μήτε φλόγες ἐξέρχονται ἀπ' αὐτόν.

Αὐτὴ ἡ παρατήρησις φαίνεται νὰ ἀποδείχῃ φανερά ὅτι ἢ εἰς αὐτοῦ τοῦ Ἡφαιστείου, ἴσως δὲ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων, δὲν εἶναι πολλὰ βαθέως εἰς τὸ ἐνδοτερον τοῦ βουνοῦ, μήτε εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τὴν ὑποβέτωμεν ἰσοϋψῆ μετὰ τὴν θαλάσσαν, καὶ νὰ νομιζώμεν ὅτι γίνεται ἀπ' ἐκεῖ ἢ ἐκπυροσκόρησις τὸν καιρὸν τῆς ἐξερύξεως, εἶναι ἱκανὸν ἂν δεχώμεθα ἄνετα καὶ σχισμὰς κατὰ κάθετον ὑποκάτω ἢ εἰς τὰ πλευρὰ τῆς ἰσῆς, τὰ ὁποία συντείνουσιν ὡς σωλῆνες πνευστικοὶ καὶ βετιδία (ventilateurs) εἰς τὴν κάμινον τοῦ Ἡφαιστείου.

Ὁ κύριος Κουδαμίν, ὅστις εἶχεν εὐκαιρίαν πλεον παρὰ πάντας τοὺς Φυσιολόγους νὰ παρατηρήσῃ πάμπολλα Ἡφαιστεία εἰς τὰ ὄρη Κορδιλιέρ, ἐπαρατήρησε καὶ τὸ ὄρος τοῦ Βεζουβίου, καὶ ὅλους τοὺς πλησιοχώρους αὐτοῦ τόπους.

„Κατὰ τὸ 1755 ἔτος, λέγει αὐτός, εἶχεν ὁ κρατὴρ τοῦ Βεζουβίου σχῆμα χωκίου ἀνοικτῶν εἰς σωρὸν τεσσάρων πετρῶν.

χυτέρα· ὁ πάτος αὐτοῦ τοῦ κοιλωμάτος ἦτον σκεπασμένη ἀπὸ ὕλην κηρίνην, πρασινίζουσαν ὀλίγου, θειοφώδη, πλιθράν καὶ θερμὴν, σχισμένην εἰς διάφορα μέρη, ὅθεν ἐξέρχεται καπνός. Εἰς τὸ μέσον δὲ αὐτοῦ τοῦ κοιλωμάτος (bassin) ἦτον ἄλλο δευτέρου, τοῦ ὁποίου ἡ περιφέρεια ἦτον ὅσον τὸ ἕμισυ τοῦ πρώτου, καὶ ὁμοίως καὶ τὸ βάθος τὸ ἕμισυ τοῦ πρώτου· ὁ πάτος αὐτοῦ τοῦ δευτέρου κοιλωμάτος ἦτον σκεπασμένος ἀπὸ ὕλην μελανήν, ὁμοίαν τῆς ὑψηῆς λάβας, ἢ ὅποια ἀπαντᾶται εἰς τὸν δρόμον.

„Εἰς τὸ κοίλωμα αὐτὸ ἦτον λόφος κενός εἰς τὰ ἔνδον, ἀνοικτός εἰς τὴν κορυφήν, ἀσφύτως ἀνοικτός καὶ ἀπὸ τὴν κερυφήν ἕως εἰς τὴν βάσιν πρὸς τὸ μέρος τοῦ βουνοῦ, ὅθεν ἀναβαίνουσιν· αὐτὴ ἢ κατὰ πλευρᾶν σχισμὴ ἤμπορεῖ νὰ ἔχη 20 ποδῶν πλάτος εἰς τὴν κορυφήν, καὶ εἰς τὴν βάσιν 4 ποδῶν, τὸ δὲ ὕψος τοῦ λόφου εἶναι ὡς 40 ποδῶν, ἢ διάμετρος τῆς βάσεως ἐφαίνετο ὁμοίως 40 ποδῶν· αὐτὴ δὲ ἢ βάσις, ἢ ὕψουμένη ἐπάνω τοῦ δευτέρου κοιλωμάτος ὡς πόδας εἰκοσι, σχηματίζει ἄλλο τρίτον κοίλωμα, τὸ ὁποῖον τώρα εἶναι γυμνὰ ἀπὸ ὕλην ρευστήν καὶ διάπυρον, ὁμοίαν μετάλλου ἀναλελυμένου, καθὼς εἰς τὰς μεταλλουργικὰς καμίνους βλέπομεν, ἢ ὅποια βράζει ἀκαταπαύτως καχλάζουσα βιαίως, τῆς ὁποίας ἡ κίνησις φαίνεται ὡς λίμνης μετρίως ταραττομένης, καὶ ὁ γινόμενος ἤχος εἶναι ὁμοίος τοῦ κυματισμοῦ.

„Εἰς πᾶν λεπτόν πηδῶν ἢ ὕλη αὐτὴ εἰς τὰ ἄνω ὡς ἢ μίαν πηγὴν ἀλλομένην τὸ νερὸν, καὶ ποτὲ μὲν ὡς ἕνας κρητός, ποτὲ δὲ ὡς πολλοὶ ἐνωμένοι ὁμοῦ, ὕψουμένη εἰς 30 ἢ 40 ποδῶν ὕψος, καὶ πίπτουσα πάλιν εἰς διάφορα τόξα, μέρος μὲν εἰς τὸ ἴδιον αὐτῆς κοίλωμα, μέρος δὲ εἰς τὸν πᾶν τοῦ δευτέρου κοιλωμάτος, καὶ ἢ ἀντανεκλωμένη λάμψις αὐτῶν τῶν διαπύρων κρουσῶν, ἴσως δὲ ποτὲ καὶ τὸ ἄνω τῶν τῶν αὐτῶν μέρος, φαίνεται τὴν νύκτα ἀπὸ τὴν Νεμπολὴν ὁ δὲ ἀποτελούμενος ἀπὸ αὐτοῦ ἤχος φαίνεται ὡς νὰ συνιθῆται ἀπὸ ἐκείνου, ὅπου ἀποτελοῦσι τὰ πυροτεχνικὰ λεγόμενα φροσέκια, ὅταν κινουῦνται, καὶ ἀπὸ ἐκείνου, ὅπου ἀποτελοῦσι τὰ κύματα τῆς θαλάσσης ἀδουμένα ἀπὸ ἀνέμου βιαιῶν καὶ ἢ κρημνὸν προσβάλλοντα.

„Αὐτοὶ οἱ καχλασμοὶ καὶ αἱ ἀνυπηθῆσις προξενουσι μεταγγισίαν συνεχὴ τῆς ὕλης αὐτῆς ἀπὸ τὴν τεσσάρων πρ

δὲν σχισμὴν, τὴν εὐρισκομένην εἰς τὴν βάσιν τοῦ λόφου, φαίνεται νὰ ἐκρῆ ἀκαταπαύτως βυάκιον ἔμπυρον ἰσοπλατῆς μετὰ τὴν σχισμὴν, καταβαίνει εἰς τὸ δευτέρον κοίλωμα, τὸ σκεπασμένον ἀπὸ ὕλην μελανήν, διαιρεῖται εἰς πολλὰ μικροτέρα καὶ ἔμπυρα ἀκόμη βυάκια, ζέκει ἐκεῖ, καὶ σβύνεται· αὐτὸ δὲ τὸ ἔμπυρον βυάκιον εἶναι τώρα νέα λάβα, ἣτις ἐκρῆται πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν, καὶ ἂν ἐξακολουθῇ καὶ αὐξάνῃ, προϊούτος τοῦ χρόνου θάλει πλημμυρῆσει καὶ θάλει ἐκχυθῇ εἰς τὴν πεδιάδα, καθὼς ἔγινε πρὸ δύο ἐτῶν· ἐξέρχεται δὲ ἐνταυτῷ καὶ καπνός, ὅστις δὲν ἔχει θειοφώδην ὄσμην, ἀλλὰ παρομοίαν καμίνου, ὅπου φηνοῦνται κεραμίδια.

„Δύναται δὲ ὅστις θάλει νὰ περιέλθῃ ἀκινδύως ὄλην ὀλόγημα τὴν κορυφήν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἐπιτεθειμένης πλακοειδοῦς γήινης ἐπιφανείας, ἐπειδὴ ὁ κοῖλος ἢ κενός λόφος, ὅθεν ἐξέρχονται οἱ εἰρημένοι ἔμπυροι κρουνοὶ, ἀπέχει ἰκανῶς ἀπὸ τὰ χεῖλη ἢ ἄκρα, ὡς νὰ μὴ φοβῆται κανεὶς· ἤμπορεῖ ὡσαύτως ἀκινδύως νὰ καταβῇ καὶ εἰς τὸ πρῶτον κοίλωμα, ἢ ἔβην ἤμπορεσθῇ ἔτι καὶ εἰς τὰ χεῖλη τοῦ δευτέρου νὰ σαθῇ, ἢ ἀπὸ τὴν ἀποκηδῶσαν διάπυρον ὕλην δὲν ἐμποδίζετο· αὐτὴ εἶναι ἢ κατὰ τὴν Βεζουβίου κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1753 Ἰουλίου 3, μεταβάλλεται δὲ ἀκαταπαύτως ἢ μορφή καὶ ὄψις αὐτοῦ, καὶ δὲν ἐκτεινᾷσει πέτρας, μήτε φλόγες ἐξέρχονται ἀπ' αὐτόν.

Αὐτὴ ἢ παρατήρησις φαίνεται νὰ ἀποδείξῃ τρανερὰ ὅτι ἢ εἰς αὐτοῦ τοῦ Ἡφαιζείου, ἴσως δὲ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων, δὲν εἶναι πολλὰ βαθῶς εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ βουνοῦ, μήτε εἶναι ἀνεγκαίον νὰ τὴν ὑποθέτωμεν ἰσοϋψῆ μετὰ τὴν θαλάσσαν, καὶ νὰ νομίζωμεν ὅτι γίνεταί ἀπ' ἐκεῖ ἢ ἐκπυροσκοπήσις τὸν καιρὸν τῆς ἐξερύξεως, εἶναι ἰκανὸν ἂν δεχώμεθα ἄντρα καὶ σχισμὰς κατὰ κάθετον ὑποκάτω ἢ εἰς τὰ πλευρὰ τῆς ἰσῆας, τὰ ὅποια συντείνουσιν ὡς σωλήνες πνευστικοὶ καὶ βετιδία (ventilateurs) εἰς τὴν καμίνον τοῦ Ἡφαιζείου.

Ὁ κύριος Κουδαριν, ὅστις εἶχεν εὐκαιρίαν πλέον παρὰ πάντας τοὺς φυσιολόγους νὰ παρατηρήσῃ πᾶμπολλα Ἡφαιζεῖα καὶ τὰ ὄρη Κορδιλιέρ, παρατήρησε καὶ τὸ ὄρος τοῦ Βεζουβίου, καὶ ὅλους τοὺς πλησιοχώρους αὐτοῦ τόπους.

„Κατὰ τὸ 1755 ἔτος, λέγει αὐτός, εἶχεν ὁ κρατὴρ τοῦ Βεζουβίου σχῆμα χαλκίου ἀνοικτόν εἰς σωρὸν τεσσάρων, πετρῶν.

πιτανωδών και θειασίου, τὸ ὁποῖον ἐκαίετο ἀκόμη εἰς διαίρημα μέρη, τὸ ὁποῖον ἔδωκε μὲ τὸ χρώματου τὸ ἔδαφος, καὶ τὸ ὁποῖον ἐξαυτμίζετο ἀπὸ διαφόρους σχισμάς, εἰς τὰς ὁποίας ἡ θερμότης ἦτον τόσο, ὥστε ἡδύνατο εἰς ὀλίγην ὥραν νὰ ἀνάψῃ τὸ δικαυίκιον ἂν εἶχαντο ὀλίγους πόδας εἰς αὐτάς τὰς σχισμάς· αἱ ἐξερευξέεις αὐτοῦ τοῦ Ἡρακλείου εἶναι πρὸ πολλῶν χρόνων συχναὶ, καὶ ὡσάκις ἀποσφενδονίζει φλόγας καὶ ὕλας ρευστάς, μεταβάλλεται ὄχι ὀλίγον ἡ ἐξωτερικὴ του μορφὴ καὶ τὸ ὄψος του· εἰς μίαν μικρὰν πεδιάδα κειμένην εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ βουνοῦ καὶ ἀναμεταξύ τῶν τεσσάρων καὶ πητρῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκτίναχθῆσαν ἀπὸ τούς κρατῆρας, εἶναι μίᾶ περιοχὴ εἰς σχῆμα ἡμικυκλίου περιφραγμένη ἀπὸ κρημνωδῶν πέτρων 200 πεδῶν τὸ ὄψος· ἡμπορεῖ νὰ ἴδῃ κανεὶς κατὰ τὴν πρὸ ὀλίγου ἀνοιχθείσας τρύπας ἡ σχισμάς εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ βουνοῦ τὰ μέρη, ὅθεν ἐπὶ τῆς τελευταίας ἐξερευξέως ἐξήλθον οἱ χεῖμαροι τῆς λάβας, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν εἶναι γεμάτη ὀληεῖ κείνη ἡ κοιλία.

Ὅταν θεωρῆ κανεὶς νομίζει ὅτι βλέπει κύματα μεταλλικὰ, τὰ ὁποῖα ἐψυχράνθησαν καὶ ἐπάγωσαν· ἡμπορεῖ εἰς ἀναγνώσκεις νὰ λάβῃ ὀλίγην ἰδέαν αὐτῶν, ἂν φαντάζεται δῆλασσαν ὕλης πηκτικῆς καὶ ἰζώδους, τῆς ὁποίας τὰ κύματα ἀρχίζουσι νὰ κοπάζωσι· ἔχει δὲ καὶ νησιά αὐτῆ ἡ δάλασσα, τὰ ὁποῖα συνίστανται ἀπὸ ὄγκους μεμονωμένους, ὅμοιους πετρῶν κρημνωδῶν κοιλῶν καὶ σπογγωδῶν, ἀνοικτῶν εἰς σχῆμα καμάρας καὶ σπηλαίων παραδόξων καὶ ἀσυνήθων, ὑπενώτω τῶν ὁποίων ἡ διάπυρος καὶ ρευστὴ ὕλη συναγεται ὡς ἐπὶ ἀποθήκας ἢ δεξαμενάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι ὅμοιαι τούτων ἢ καμίνων (fourneaux)· αὐτὰ δὲ τὰ σπήλαια, οἱ θόλοι των κῆ οἱ γυλοῖτων ἦτον γεμάτα ἀπὸ σκουρίας κρημαμένας ὡς αἰνῶλια παντὸς εἶδους χρώματος.

Ὅλοι οἱ βουνοὶ εἰς τὰ περίεξ τῆς Νεαπόλεως ἐξεταζόμενοι εὕρισκονται ὅτι εἶναι ἀναμειδωτάς σιωρῶ ὕλων, αἱ ὁποῖαι ἐξεράσθησαν ἀπὸ Ἡρακλείου, τὰ ὁποῖα πλέον δὲν ὑπάρχουσι καὶ τῶν ὁποίων αἱ ἐξερευξέεις εἰς ἀρχαιοτάτους καιροὺς ἵκμασαν ἴσως τῆς λιμένας τοῦ Ποτσόλ (Pozzuoli) αὐτὰ αἱ ἴδιαι ὕλαι ἀπαντῶνται εἰς ὅλον τὸν δρόμον ἀναμεταξύ Νεαπόλεως καὶ Ρώμης, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς θύρας τῆς Ρώμης· ὅλα τὰ ἐνδοτέρω τοῦ βουνοῦ Φρασκάτι . . . ἡ σειρά τῶν βουνῶν ἢ ἐκτεινομένη ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος ἕως εἰς τὸ Τροπτα-

φῶν ἢ ἐκτεινομένη ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος ἕως εἰς τὸ Τροπταφῶν, Κασελγανδόλφο, ἕως εἰς τὴν λίμνην Ἀλλᾶνο, τὸ ερμώστερον μέρος τοῦ βουνοῦ Τίβολι, τὸν βουνὸν Καπραιόλα, Βιτέρμπε καὶ τ., ὅλα λέγουσιν αὐτὰ συνίστανται ἀπὸ διαφόρων σιδερέων πετρῶν ἀποτετιτανωμένων, ἀπὸ τέτταρας καθαρῶν σκουρίας, ὕλας ὁμοίας μὲ σκουρίαν (michelof), μὲ γῆν ψιμμένην, μὲ τὴν καθ' αὐτὸ λάβαν, τέλος πάντων ὅλα εἰσὶ ὅμοιοι μὲ ἐκεῖνας, ἀπὸ τῶν ὁποίας συνίσταται ὁ τόπος τοῦ Νόρτισσι, καὶ μὲ ἐκεῖνας, αἱ ὁποῖαι ἐξεράσθησαν ἀπὸ τὰ πλευρὰ τοῦ Βεζουβίου εἰς τόσα διάφορα σχήματα καὶ μορφάς . . . πρέπει λοιπὸν ἀναγκαίως νὰ ἀναποδογηρισθῇ ὅλον αὐτὸ τῆς Ἰταλίας τὸ μέρος ἀπὸ Ἡρακλείου.

Ἡ λίμνη Ἀλλᾶνο, εἰς τὰ ἄκρα τῆς ὁποίας φαίνονται ὕλαι ἀποτετιτανωμένα, εἶναι βεβαίως κρατῆρ παλαιοῦ Ἡρακλείου καὶ τ. Ἡ σειρά τῶν Ἡρακλείων τῆς Ἰταλίας ἐκτείνεται ἕως εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ σῶζονται ἀκόμη πολλά ἐς τὰς ὄρεσιν εἰς διαφόρους μορφάς, εἰς μὲν τὴν Τουσκανίαν αἱ ἀναθυμᾶσις φρεντσοῦδα, καὶ τῆς Πίζας τὰ θερμὰ νερὰ, εἰς δὲ τὴν ἐκκλησιαστικῆν τῆς Ρώμης ἐπικράτειαν ἐκεῖνα τοῦ Βιτέρμπε, Νόρτισσι, Νοτσερα καὶ τ. εἰς τὸ βασιλεῖον τῆς Νεαπόλεως ἐκεῖνα τῆς Ἰστιάς, τῆς Σουλφάτερας, τοῦ Βεζουβίου, εἰς τὴν Σικελίαν καὶ εἰς τὰ γειτονεύοντα νησιά τῆς Αἴτινης, τὰ Ἡρακλείου Λιπάρη, Στρόμβολη καὶ τ. Ἄλλα Ἡρακλεία τῆς αὐτῆς σειρᾶς, τὰ ὁποῖα ἐσβύσθησαν ἢ ἐκκενάθησαν εἰς ἀμνημονώτους αἰῶνας, ἀφήσαν μόνον μερικὰ λείψανα, τὰ ὁποῖα ἂν καὶ δὲν διακρίνονται εὐθὺς καὶ κατὰ πρώτην προσδολήν, γνωρίζονται ὅμως πολλὰ κατὰ ἂν παρατηρῆ κανεὶς μὲ προσεχρῆν (α).

(α) Voyage en Italie par M. de la Condamine. Memoires de l'Academie des Sciences année 1757. Ἐστὶ Ἡρακλείου σήζεται πολλὰ ἐνερῶ καὶ εἰς τὸ Ταρρολιῶν τῆς Οὐγγροβλαχίας εἰς ὥρας μακρὰν πρὸς ἀρκύάς· σημεῖα βασύτως εἶδον καὶ εἰς τὸ Πόνδιον ὄρεσιν πλησθῶν τοῦ Μελιῶν πρὸς ἀρκύον· ἀξιοθαυτάτατον δὲ εἶναι καὶ τὸ χάσμα, τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς τὸ Ζαγόρι πλησθῶν τοῦ χωρίου Μουδοανδράου δὲ ὥρας ἀπὸ τῶ Ἰωάννινα τήκεντος, καὶ τὸ ὅποιον ὡσαύτως εἶναι ἀποτέλεσμα τοιοῦτου ὑπογῶνου ἰσχυροῦ.

Ὁ Μεταφρ.

„Είναι πιθανόν, λέγει ὁ ἀββάς Μεκάτι, ὅτι εἰς τὴν παρελθόντα αἰῶνα τὸ βασίλειόν τῆς Νεαπόλεως εἶχεν ἰσχύος τοῦ Βεζουβίου πολλά ἄλλα Ἡφαίσεια“.

„Ὁ βουνὸς τοῦ Βεζουβίου, λέγει ὁ Πατήρ de la Torre, φαίνεται ὅτι εἶναι ἀποχαρισμένον μέρος τῆς σειρᾶς ἐκείνης τῶν ὄρεων, τὰ ὅποια ὀνομαζοῦνται Ἀπεννίνα, καὶ τὰ ὅποια διηρῶσι τὴν Ἰταλίαν κατὰ τὸ μήκος αὐτῆς. Αὐτὸ τὸ Ἡφαίσειον συντίθεται ἀπὸ τρεῖς διαφοροῦς βουνούς, ἀπὸ τὸν κυρίως Πιζζούβιον, καὶ ἀπὸ δύο ἄλλους ὀνομαζομένους Σόμμα καὶ Ὀταϊάνο· αὐτοὶ οἱ δύο ὑψέροι κείμενοι δυτικαίτερον σχηματίζουσιν ἓν εἶδος ἡμικυκλίου ὄλογυρα τοῦ Βεζουβίου, μὲν τὸ ὅποιον ἔχουσι κοινὰς τὰς ρίζας ἢ πρόποδας“.

„Αὐτὸς ὁ βουνὸς ἦτον ποτε περικυκλωμένος ἀπὸ εὐκαρπύων πεδιάδας, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος σκεπασμένος ἀπὸ δένδρα καὶ χόρτα, ἐκτὸς τῆς κορυφῆς, ἢ ὅποια ἦτον ἐπίπεδος καὶ ἀκαρπύος, καὶ εἰς τὴν ὅποιαν εἰραίνοντο πολλὰ σπήλαια· ἦτον δὲ καὶ περικυκλωμένη ἀπὸ πολλὰς κρημνώδεις πέτρας, διὰ τὰς ὁποίας ἦτον δύσκολον νὰ πλησιάσῃ κανεὶς εἰς αὐτὴν, καὶ τῶν ὁποίων αἱ ὀξείτητες ἐκρυπτον τὴν κοιλάδα τὴν κείμενην μεταξύ τοῦ Βεζουβίου καὶ τῶν βουνῶν Σόμμα καὶ Ὀταϊάνο· καὶ ἐπειδὴ ἡ κορυφὴ τοῦ Βεζουβίου, ἢ ὅποια ἐχαμηλώθη μὲν τὰ ταῦτα πολὺ, ἐγίνε πολὺ πλέον ἀξιοσημειώτος, δὲν ἔστι παράξενον τὸ νὰ ἐνόμισαν οἱ παλαοὶ ὅτι εἶχε μόνον μίαν κορυφὴν“.

„Τὸ πλάτος τῆς κοιλάδος εἶναι εἰς ὄλην τὴν ἐκτετασιν 2220 ποδῶν Παρισιακῶν, καὶ τὸ μήκος τῆς εἶναι ἴσιν σχεδόν· περικυκλᾷ δὲ τὸ ἡμισυ τοῦ Βεζουβίου... καὶ εἶναι γεμάτη καθὼς καὶ τὰ ἄλλα μέρη περὶ τὸν Βεζουβίον ἀπὸ ἄμμου καμένου (πεφρυγμένον) καὶ ἀπὸ πωρὶ (pietre ponce)... Ὁλόγυρα τοῦ Βεζουβίου φαίνονται τὰ σώματα, τὰ ὅποια ἐγίναν εἰς διαφοροῦς καιροὺς, καὶ ἀπὸ τὰ ὅποια ἐκκρύχονται αἱ λάβαι, ἐκεῖνοι λέγουσι οἱ χεῖμαροι, οἱ ὅποιοι ἐκκρύχονται ἐνίοτε ἀπὸ τὰ πλοερά, καὶ οἱ ὅποιοι ποτὲ μὲν ἐκκρύχονται καὶ διασκορπίζονται εἰς τὰ πλάγια μέρη τοῦ βουνού, ποτὲ δὲ φθάνουσιν ἕως εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ σκληρύνονται εἰς πέτρα ἀφ' οὗ ψυχραίνουσι“.

„Ὅταν ἀναβῆ κανεὶς εἰς τὴν κορυφὴν· βλέπει ἐν περιεγραμμάτι, τὸ ὅποιον ἐκτεινόμενον εἰς ὅλον τὸν γύρον περιγίρει

τὴν περιφέρειαν 5624 ποδῶν Παρισιακῶν, τὸ δὲ πάχος αὐτοῦ εἶναι 4 ἕως 5 πηλαμῶν· καὶ ἡμπορεῖ νὰ περιπατήσῃ κανεὶς πολλὰ καλὰ εἰς αὐτό. Τὸ βάθος τοῦ ἄντρου, ὅπου βράζει ἡ ὕλη, εἶναι 543 ποδῶν· τὸ δὲ ὕψος τοῦ ὄρους, ἀπὸ τὴν ἐπιπέδου τῆς θαλάσσης ἕως εἰς τὴν κορυφὴν, εἶναι 1677 ποδῶν, τὸ ὅποιον εἶναι τριτημόριον ἐνός μιλίου Ἰταλικοῦ· τὸ ὕψος αὐτὸ φαίνεται ὅτι ἦτον μεγαλιότερον, καὶ ὅτι αἱ ἐξορμητικαὶ αἱ ὅποιοι μετέβαλαν τὴν ἐξωτερικὴν τοῦ ὄρους ὄψιν, ἰσμάριον καὶ τὸ ὕψος του“.

Κατ' αὐτὰ τὰ παραδείγματα θεωροῦντες τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν τῆς Σικελίας καὶ τῶν ἄλλων τόπων τῶν ἀφανισθέντων ἀπὸ τὸ πῦρ, θέλομεν ἰδῆ φανερὰ ὅτι δὲν εἶναι κἀκεῖν Ἡφαίσειον ἀπλόον καὶ μεμονωμένον, ἀλλὰ βλέπομεν εἰς τὴν ἐπιπέδου αὐτῶν τῶν τόπων συνεχεῖαν καὶ πολλῶν ἀθροισμα, καθὼς εἰρητὰ ἀνωτέρω περὶ τῆς Αἴτνης, καὶ ἡμποροῦμεν νὰ ἐσωμεν καὶ τὴν Ἑκλαν δεύτερον παράδειγμα, διότι ἡ Ἰσλανδία περιέχει, καθὼς καὶ ἡ Σικελία, πλήθος Ἡφαίσειων, ὡς θέλομεν ἰδῆ ἐφεξῆς“.

Ὅλη ἡ Ἰσλανδία πρέπει νὰ νομίζεται ὡς ἓν μέγα ὄρος σκεπασμένον ἀπὸ βαθείας κοιλάδος, εἰς τὰ σπλάγγυα τοῦ ὁποίου περιέχονται πολλὰ μεταλλικαὶ εὐσῆαι, ὕλαι ὑέλτοπεσιμῆται καὶ ἀσφαλτώδεις, καὶ τὸ ὅποιον πανταχόθεν ὑψώμεται ἀπὸ τὸ μέσον τῆς θαλάσσης εἰς σχῆμα κώνου κολοσοῦ ἢ κολοῦρου· εἰς τὴν ἐπιφανείαν τῆς δὲν βλέπομεν ἄλλο εἰμὴ κορυφᾶς βουνῶν λευκῶν διὰ τὴν περικυλύπτουσαν χιόνα καὶ τὰς πάγους, κατωτέρω δὲ τὴν εἰκόνα τῆς συγχύσεως καὶ τῆς καταστροφῆς, δηλ. ἐξαισίον σωρῶν πετρῶν καὶ ἀποτόμων λίθων συντετριμμένων, πορωδῶν ἐνίοτε καὶ ἐξ ἡμισείας ἀποπεπιτανωμένων, φρικτῶν διὰ τὴν μελανίαν καὶ τὰ φαινώμενα ἔχνη τοῦ πυρός· αἱ σχισμαὶ καὶ τὰ κοιλώματα αὐτῶν τῶν κρημνώδων πετρῶν εἶναι γεμάτα ἀπὸ ἄμμου κόκκινον, καὶ ἐνίοτε μελανόν ἢ λευκόν· εἰς τὰς μεταξύ ὁμῶς τῶν βουνῶν κοιλάδας εἶναι πεδιάδες τερπναί“.

Τὰ περισσώτερα τῶν Ἰσοκῶν, τὰ ὅποια εἶναι ὄρη μεγέθους, ἂν καὶ σκεπασμένα ἀπὸ πάγους, περιέχουσιν Ἡφαίσεια, τὰ ὅποια ἐκ διαλειμμάτων ἐξερῶσι φλόγας, καὶ προξενούσι σεισμούς τῆς γῆς, εἶναι δὲ εἰς ὅλον τὸ νησίον ἢ ἰκόνιν. Οἱ κάτοικοι τῶν περὶ τὸν τόπον ἐμῶν ἐκ τῆς πεί-

ρας, ότι, όταν οι πάγοι και τὸ χιόνι ὑφάνονται πολὺ, καὶ ἐμφράττουσι τὰ κοιλάματα, ὅθεν ἐξήρχοντο φλόγες τὸ παλαιὸν, πρέπει νὰ συμβῶν σεισμοὶ βεβαίως, καὶ μετὰ ταῦτα γίνονται ἐξερύξεις πυρός· διὰ τοῦτο οἱ Ἰσλανδοὶ φοβῶνται τῶν μήπως ἀναφθῶσι τὰ Ἰοκούτ, τὰ ὅποια κατὰ τὸ 1728 ἐξερύσαν φλόγας εἰς τὸ Σκαρτφίλδ, διότι οἱ πάγοι καὶ τὸ χιόνι ἐπεσπαρεύθησαν εἰς τὴν κορυφὴν των, καὶ φαίνονται ὅτι ἐπύρριζαν τὰς τρύπας, διὰ μέσου τῶν ὁποίων γίνεται ἡ ἐξέρξις αὐτοῦ τοῦ ὑπογείου πυρός.

Κατὰ τὸ 1721 μετὰ πολλοὺς σεισμοὺς τῆς γῆς ἀνέβη τὸ Ἰοκούτ τὸ ὀνομαζόμενον Κοετλεγιάν πλησίον τοῦ λιμένος τοῦ Πορτλανδ ἢ ἡ Ἰ λέγας ἀπὸ τῆς θαλάσσης πρὸς τὸ δυτικόν· αὐτὸς ὁ ἐμπρησμός ἀνέλυσε σωροὺς πάγων ἐξαισίων μεγέθους, ὅθεν ἔγιναν χεῖμαροι ἔρμηττικοί, οἱ ὅσσιοι ἐπυρρήθησαν εἰς πολλὰ μέρη πλημμύραν καὶ φρίκην, καὶ ἔσπασαν ἕως εἰς τὴν θάλασσαν ὑπερόγκους ποσότητας γῆς, ἄμμου καὶ πετρών. Οἱ σερροὶ ὄγκοι τοῦ πάγου, καὶ ἡ ἄπειρος ποσότης τῆς γῆς, τῶν πετρῶν καὶ τοῦ ἄμμου, τὰ ὅποια αὐτῇ ἢ πλημμύρᾳ ἔσπασαν, ἐγένεσαν τόσον πολὺ μέρος τῆς θαλάσσης, ὥστε ἔγινεν ἡμισὺ μίλλιον μακρὰν τοῦ αἰγιάλου μικρὸν βουνόν, τὸ ὅποῖον ἐφαίνετο ἐπάνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης καὶ ἕως εἰς τὸ 1750. Δύναται νὰ συμπεράνηται εἰς πᾶσιν ὅλην αὐτῇ ἢ πλημμύρᾳ ἔσπασαν εἰς τὴν θάλασσαν, ὅταν ἀκούσῃ ὅτι τὴν ἐδίωξε νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τῆ παλαιᾶ τῆς ὄρια 12 μίλλια· διήρκεσε δὲ αὐτῇ ἢ πλημμύρα τρεῖς ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα ἠδύναντο νὰ περῶσιν εἰς τὴν πρόκοδαν τῶν βουνῶν καθὼς πρότερον.

Ἡ Ἑκλα, ἣτις ἐνομίζετο πάντοτε ὡς ἐν τῶν περιήρων Ἡρφαίσειον τοῦ κόσμου διὰ τὰς φρικτὰς ἐξερύξεις τῆς, ἔπα ταῦρα ἐν ἀπὸ τὰ ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνα τῆς Ἰσλανδίας τὴ βουνὰ Κοετλεγιάν καὶ Κράφλ ἐπροξένησαν πρὸ ὀλίγου τοιαῦτα κακὰ, καθὼς ἢ Ἑκλα ποτε. Σημειώομεν δὲ ὅτι εἰς διάστημα ὑπαικοσίων ἐτῶν ἢ Ἑκλα ἐξέρασε φλόγας δεκά βολὰς, τὰς τέσσι κατὰ τὸ 1104, 1157, 1222, 1300, 1341, 1362, 1389, 1558, 1636 καὶ τελευτῶν 1693· αὐτῇ δὲ ἢ ἐξερύξεις ἄρχισε τὴν 13 Φεβρουαρίου, καὶ διήρκεσεν ἕως εἰς τὸ Αὐγουστον· σημειωτέον προσέτι ὅτι ἀφ' οὗ ἔκαμε μεγαλειότητας καὶ ἀλεθρίας ἐξερύξεις τέσσαρας βολὰς τὸν 10 αἰῶνα, τὰ

ἢ ἦσαν πάντῃ ἡσυχος, καὶ δὲν ἐφάνησαν φλόγες ἐκατὸν ἐξήκοντα ἔτη· ἔκτοτε ἔκαμε μίαν ἐξερύξιν τὸν 15 αἰῶνα, καὶ δύο τὸν 15. τῶρα δὲ δὲν φαίνεται εἰς αὐτὸ τὸ Ἡρφαίσειον μὴ τε πῦρ, μήτε καπνός, μήτε ἀναθυμιάσις· εὐρίσκεται μόνον εἰς μερικὰ κοιλάματα, καθὼς καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς νήσου, μὲν βράζον, πέτραι, ἄμμος καὶ τέφραι.

Τὸ 1726 ἔτος μετὰ τινὰς σεισμοὺς τῆς γῆς μικροὺς, ἄρχισε τὸ ὄρος Κράφλε νὰ ἐξερᾷ μὲ φρικτὸν πάταγον καπνόν, πῦρ, τέφρας καὶ πέτρας, διήρκεσε δὲ ὑπὲρ τὰ δύο ἔτη αὐτῇ ἢ ἐξερύξεις χωρὶς νὰ προξενήσῃ κάμμιναν ζημίαν, διότι ὅλαι αὐταὶ αἱ ὕλαι ἔπιπτον πάλιν εἰς τοὺς κρατήρας μέσα ἢ ὀλόγυρα εἰς τὴν βᾶσιν. Κατὰ δὲ τὸ 1728 διεδόθη τὸ πῦρ εἰς κάποια γειτονεύοντα βουνὰ, ὅθεν ἔκαμε πολλὰς ἐβδουμάδας, καὶ ἀφ' οὗ ἀνελύθησαν αἱ εἰς αὐτὰ περιεχόμεναι ὕλαι, ἔγινεν ἐν βυάκιον πυρός, τὸ ὅποῖον ἔβρεε πρὸς μεσημερίαν, ἕως οὗ ἔφθασεν εἰς μίαν λιμνὴν, ἢ ὅποια ἀπέχει τρεῖς λέγας ἀπὸ τὸ Κράφλεν, εἰς τὴν ὅποιαν ἐμβῆκε μὲ μέγαν κρότον, καὶ εἰς τὴν ὅποιαν ἐπροξένησε βράσιν καὶ δίνας ἀγροῦ τριμερᾶς· ἢ δὲ λάβα μόλις τὸ 1729 ἔπαυσεν ἀπὸ τὸ νὰ βῆ, καὶ ἢ λίμνη ἐγενερίσθη ἀπὸ παμπόλλους πέτρας ἀποτετιτανωμέναις, διὰ τὸ ὅποῖον ὑφάνθησαν πολὺ τὰ νερά τῆς, εἶναι δὲ ἢ περίοδος αὐτῆς οἷς 20 λέγας, καὶ ἀπέχει ὡσαύτως 20 μίλλια ἀπὸ τὴν θάλασσαν· αὐτὰ εἶναι τὰ ἀξιολογώτερα τῆς Ἰσλανδίας Ἡρφαίσεια, τὰ δὲ λοιπὰ παρατρέχομεν (α).

Ἀπὸ αὐτῆν τὴν περιγραφὴν βλέπομεν ὅτι τὰ Ἰοκούτ τῆς Ἑκλας ἔχουσι μεγάλην ὁμοιότητα μὲ τὰ δευτερεύοντα Ἡρφαίσεια τῆς Αἴτνης, ὅτι οἱ κρατήρες τῆς κορυφῆς καὶ τῶν δύο αὐτῶν εἶναι ἡσυχοί, ὅτι ἢ κορυφὴ τοῦ Βεζουβίου ἐχαμλώθη καθ' ὑπερβολὴν, καὶ ὅτι πιθανόν νὰ συνέβῃ τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τῆς Αἴτνης καὶ Ἑκλας τὰς κορυφάς.

Ἄν καὶ ἢ τοπογραφία τῶν Ἡρφαίσειων τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ κόσμου δὲν εἶναι εἰς ἡμᾶς τόσον καλὰ γνωσῆ, καθὼς ἐκείνων τῆς Εὐρώπης, ἢμποροῦμεν ὅμως νὰ κρίνωμεν ἐξ ἀναλογίας καὶ ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα τῶν ἀποτελεσμάτων των, ὅτι εἶναι κατὰ πάντα ὅμοια, ὅλα εὐρίσκονται εἰς νηστὶ ἢ εἰς ἀκροθαλάσσια, ὅλα σχεδὸν ἔχουσι καὶ δευτερεύοντα ὁ-

(α) Histoire générale des Voyages. tome XVIII. pag. 9. et 11. Ἄρ. 12. T

λόγους, και άλλα μὲν εἶναι εἰς ἐνέργειαν, ἄλλα δὲ εἶναι σθευσιμένα, αὐτὰ δὲ τὰ ὕδατα εἶναι πολὺ περισσώτερα και εἰς αὐτὰ τὰ Κορδιλιέρ. Εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀσίαν, αἱ νῆσοι τῆς Σούδας, αἱ Μολούκαι και αἱ Φιλιππῖναι δὲν μᾶς παρουσιάζουν ἄλλο εἰμὴ καταστροφὴν ὑπὸ τοῦ πυρός, και εἶναι ἀνεμὴ και τὴν σήμερον γεμάται ἀπὸ Ἡφαιστεια· αἱ νῆσοι τοῦ Ἰαπὼ περιέχουσιν ὁμοίως πολλὰ, αὐτὸς δὲ ὁ τόπος και ὑπὸκειται πλέον ἀπὸ κάθε ἄλλου εἰς σεισμούς· εἶναι ἐκεῖ εἰς πολλὰ μέρη και ὑδάτων θερμῶν πηγαί. εἰς τὰς πλειοτέρας νήσους τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ και ὄλων τῶν θαλασσῶν τῆς Ἀσίας οὐ βλέπομεν ἄλλο εἰμὴ κορυφὰς ὄρεων και βουνῶν μεμονωμένας, αἱ ἑποῖαι ἐξερῶσι πῦρ, αἰγιαλοὺς ἀποκομμένους, λεψάνα παλαιῶν ἠπείρων, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑπάρχουσι πλέον, ἄλλα και τὴν σήμερον συμβαίνει πολλάκις εἰς τοὺς θαλασσοπόρους νὰ ἀπαντῶσι τόπους, οἱ ὁποῖοι συμπύπτουσι, συνέβη νὰ ἰδοῦσι και νήσους ὀλοκλήρους, αἱ ἑποῖαι ἔγιναν ἄρητοι, ἢ ἐβυθίσθησαν ὁμοῦ μὲ τὰ Ἡφαιστειαίων εἰς τὰ ὕδατα. Αἱ θαλάσσοι τῆς Κίνας εἶναι θερμαί, τὸ ὅποιον εἶναι ἀπὸ τῆς τῆς σφοδρᾶς ἀναβράσεως· αἱ τρικυμῖαι ἐκεῖ εἶναι φρακταί, και πολλάκις γίνονται και σίφωνες (trombes)· πάντως δὲ προσημαίνονται αἱ τρικυμῖαι ἀπὸ βράσιν γενικὴν και ἀσθητὴν τῶν ὑδάτων, και ἀπὸ διάφορα μετέωρα και ἀνωτομῖσεις, ἀπὸ τὰς ἐπιφάνειαι ἢ ἀτμοσφαῖρα γεμίζεται.

Τὸ Ἡφαιστειον τῆς Τενερίφας ἐπαρτηρήθη ἀπὸ τὸν Θεομῆν Ἐβερδεν, ὅστις διέτριψε πολλὸν καιρὸν εἰς τὴν κομπίλιν Ὀρατάδα κειμένην εἰς τοὺς πρόπεδας τοῦ ὄρους. Ἡφωροῦντες, λέγει, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ περίφημον σπήλαιον Ζεφθ, τὸ ὅποιον εἶναι πανταχόθεν περιουκλωμένον ἀπὸ ὑψηλοὺς κεκαυμένους ἀποτόμους πέτρας· ἐν τεταρτημόριον λέγας ἀνωτέρω ἀπαντήσαμεν πεδιάδα ἀμμώδη, εἰς τὸ μέσον τῆς ἐποῖαις ὑψάνεται πυραμὶς ἀπὸ ἄμμου ἢ πέτρας κίτριαι ἀλίγον, ἣτις ὀνομάζεται Κεφαλοζάχουρον· ὄλογυρα εἰς τὴν βᾶσιν τῆς φαίνονται ἀναθυμιάσεις· και ἐκεῖθεν ἕως εἰς τὴν κεντρὴν εἶναι ὡς ἐν λέγας τεταρτημόριον· εἶναι δὲ πολλὰ ὄσκολον νὰ ἀναβῆ κανεῖς, διότι εἶναι κρημνώδης. Ἐφθάσαμεν ὁμοῦ εἰς τὸν ὀνομαζόμενον Λέβητα, δηλ. εἰς τοὺς κρημνῶν τῆρας· ἢ πέριξ γῆ εἶναι πολλὰ θερμῶν, και εἶδαμεν ὡς εἰς σισχισμᾶς ἢ τρύπας, ἀπὸ τὰς ὁποῖαις ἐξήρχετο καπνὸς ἢ ἀ-

ναθυμιάσεις πυκνὴ ἀνωπρόφωτος εἰς τὴν ἐσφρησιν διὰ τὴν θειωπώδη ὀσμὴν τῆς, φαίνεται ὅτι ὅλη ἡ γῆ εἶναι ἀνακατωμένη μὲ θειάφι, ὅθεν ἡ ἐπιφάνειά τῆς εἶναι χρωματισμένη και λαμπρά.

Ἐἰς ὄλας τὰς πέτρας, αἱ ὁποῖαι εἶναι εἰς τὰ πέριξ, φαίνεται χροῦμα ὑποπράσινον, ἀναμειγμένον μὲ λαμπροκίτρινον ὡς τοῦ χρυσοῦ· ἐν ἄλλο μικρὸν μέρος αὐτοῦ τοῦ Κεφαλοζάχου εἶναι λευκὸν ὡς ἡ ἄσφαλτος· και ἐν ἄλλο παρακάτω εἶναι ὁμοιον ἀργιλλου κοκκίνης και ὡς σκεπασμένης μὲ ἄλας· εἰς τὸ μέσον ἄλλου κρημνώδους λίθου εἶδαμεν μικρὰν τρύπαν ὡς δύο ἀντιχειρῶν κατὰ τὴν διάμετρον; ἀπὸ ἔπου ἤκούετο ἦχος ὡς πολλοῦ νεροῦ ὁποῦ βράζει·

Εἰς τὰς Ἀσόρας, τὰς Καναρίας, τὰς νήσους τοῦ πρασίνο ἀκρωτηρίου; τῆς Ἀναλήφειας; τὰς Ἀντίλλας; αἱ ὁποῖαι φαίνονται λεψάνα τῆς παλαιᾶς ξηρᾶς; ἢ ὁποῖαι ἦσαν τὸν παλιὸν κόσμον μὲ τὴν Ἀμερικὴν; εἰς ὄλας λέγω αὐτὰς δὲν βλέπομεν εἰμὴ τόπους κεκαυμένους; ἢ οἱ ὁποῖοι ἀλόγη καίονται. Τὰ Ἡφαιστεια; τὰ ὁποῖα κατεβυθίσθησαν τὸ παλαιὸν ὁμοῦ μὲ τοὺς περιέχοντας αὐτὰ τόπους; ἐγείρουσιν ὑπὸ τὰ ὕδατα τρικυμῖαι φρικτὰς, ὡς εἰς τὰς Ἀσσόρους ἀνελύθη εἰς μίαν ὑπὸ τὰς τοιαύτας τρικυμῖαις τὸ ἀξούγγιον τῆς βολίδος.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ και ἘΘΝΟΓΡΑΦΙΑ.

(τέλος τῆς ἐν τῷ 11 Ἀρ. τοῦ Α. Ἐ. διακοπέσις διατριβῆς.)

Ἐρώτ. Εἶναι ἀρά γε δυνατόν ἐπάνωθεν τοῦ πάγου νὰ φασωσιν ἄνθρωποι τὸν πόλον; και ἂν ὄχι, διὰ ποίας αἰτίας; Ἀπόκρ. Ἡμεῖς οἱ ἀλιεῖς δὲν ἐδοκιμάσαμεν τοῦτο, ἄλλ' οὔτε τὸ νομίζομεν δυνατόν, διὰ τὰ πολλὰ και ὑπερμεγέθη βουνὰ τοῦ πάγου· πρὸς τούτοις εἰς πολλὰ μέρη ἀπαντᾶται μετὰ τὸ τῶν φερομένων τοῦ πάγου κόμματιων ἀναλυμένων νερόν; τὸ ὅποιον δὲν ἤθελεν δυνηθῆ νὰ τὸ περάσουν. Ὅσοι ἀπὸ τοῦς συντρόφους μᾶς ἀνέβησαν εἰς τὴν ἀκροτάτην κορυφὴν τῆς Ἀρκτοανατολικῆς νήσου Ἰδαν ἐκεῖθεν; ἔσαν ἐφθανὲν ἢ ὄψιςτων; τὴν θαλάσσαν ἐλευθέραν ἀπὸ πάγου· ἂν ὁμοῦ

τὸ νερὸν τοῦτο εἶναι πλευσὸν καὶ περαιτέρω, κἀνείς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν ἔκαμε τὴν δοκιμὴν· ὅμως μέχρι τῆς Ἀρκατοναπολικῆς νήσου ἦναι δυνατόν, κατὰ τὴν γνώμην μας, νὰ μεταφερθῶσιν ἐπάνω εἰς πλοῖα ζωοτροφίαι καὶ ξύλα διὰ καυσίμου.

Ἐρώτ. Ἐὰν ἐδοκιμάζετε νὰ ταξειδεύσῃ πρὸς τὸν πόλον, κατὰ τίνα τρόπον ἠμποροῦσε νὰ μεταφέρῃ ζωοτροφίαν καὶ ξύλα διὰ φωτιᾶν;

Ἀπόκρ. Τοῦτο μᾶς φαίνεται πάντῃ ἀκατόρθωτον.

Ἐρώτ. Δὲν ἠμποροῦν ἀράγε τρεῖς καλύβαι (παράμοιαι μί κείνας, τὰς ὁποίας ἔχετε ἐπάνω τῆς Σπιτζέργης) καὶ ζωοτροφίαι ἀπὸ τὴν Σπιτζέργην νὰ μεταφερθῶσι περαιτέρω πρὸς τὸν ἄρκτον διὰ χαμουλκῶν, καὶ ἡ μὲν πρώτη καλύβη νὰ εἴη 50 Γερμανικὰ μίλια μακρότερον ἀπὸ τὴν Σπιτζέργην, ἡ δὲ δευτέρα 100, ἡ δὲ τρίτη 150, ὥστε, εἴαν ποτε ἀπερᾶσιζαν πέντ' ἐξ βίφοκίνδουνοι ἄνδρες νὰ δοκιμάσωσιν αὐτὸ τὸ ταξίδιον, νὰ εὑρίσκωσι καταγώγιον εἰς αὐτοὺς τοὺς τόπους;

Ἀπόκρ. Σιμὰ μὲν τῶν πλοίων μας ἠμποροῦμεν νὰ φέρωμεν ἐπάνω εἰς τὴν σερειὰν τοιαύτας καλύβας· πᾶς ὅμως ἠμποροῦν νὰ μεταφερθῶσι 50, 100 καὶ 150 Γερμανικὰ μίλια μακρὰν τοιαῦται σερειὰ ἕτοιμαὶ καλύβαι, ἡμεῖς δὲν τὸ ἐνωσάμεν εἶναι δυνατόν.

Ἐρώτ. Δὲν δύνανται τάχα ἄνθρωποι χεῖρες, ἢ τάραντοι, ἢ σκύλοι νὰ σύρωσι τὰς τοιαύτας καλύβας;

Ἀπόκρ. Οὔτε τάραντοι οὔτε σκύλοι εἶναι ἱκανοὶ νὰ σύρωσιν φορτωμένους χαμουλκοὺς ἐξ αἰτίας τῶν ἐκ πάγου βουρῶν καὶ τῶν ἀπὸ τοὺς ἀνέμους ἐπισωρευομένων χιονίων· καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἀλλεῖς δὲν ἠμποροῦσαμεν νὰ κινηθῶμεν ἀπὸ τὸν τόπον μας, ἂν δὲν ἐφορούσαμεν χιονοσανδάλια.

Ἐρώτ. Τί ἡμερομίσθιον ἔπρεπε νὰ δώσῃ τις εἰς ἐκείνον, ὁ ὁποῖος ἀπερᾶσιζε νὰ κάμῃ τοῦτο τὸ ταξίδιον;

Ἀπόκρ. Ἐπειδὴ μᾶς φαίνεται ἀδύνατον νὰ κατορθώσῃ τὸ πρᾶγμα οὔτε μὲ σκύλους οὔτε μὲ τάραντους, διὰ τοῦτο οὐτε λόγος γίνεται περὶ ἡμερομισθίου.

Ἐρώτ. Εὑρίσκονται ἄνθρωποι εἰς τὸν Ἀρχάγγελον, οἱ ὅποιοι διέτριψαν ποτὲ πολὺν καιρὸν εἰς τὴν Σπιτζέργην, καὶ εἰ ὅποιοι ἠμποροῦσαν νὰ φέρωσιν εἰς τὸ νὰ συνοδεύσωσιν

ἑνὰ δύο Ἀγγλοὺς θέλοντας νὰ δοκιμάσωσι τοῦτο τὸ πρὸς τὸν πόλον ταξίδιον διὰ τοῦ πάγου;

Ἀπόκρ. Εὑρίσκονται πολλοὶ εἰς τὸν Ἀρχάγγελον, οἱ ὅποιοι ἐξοχίμασαν εἰς τὴν Σπιτζέργην· ἐπειδὴ ὅμως δὲν γνωρίζουσι τοὺς πέραν τῆς Σπιτζέργης τόπους, διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ὀδηγοί· ὡς ναύτας ὅμως συμβουητοὺς ἠμποροῦσαν νὰ τοὺς συμφωνήσωσιν οἱ Ἀγγλοὶ.

Ἐρώτ. Ἐτυχε ποτὲ νὰ ἴδετε κοπάδια πουλίων νὰ πετῶσι τὴν ἀνοιξὴν ἀπὸ τὴν Σπιτζέργην πρὸς τὸν πόλον;

Ἀπόκρ. Ναί· τὴν ἀνοιξὴν ἔτυχε νὰ φανοῦν ἀγριοχῆναι, ἀγριοπάππια καὶ ἄλλα πτηνὰ, τὰ ὁποῖα ἐπήγαυον μακρότερα πρὸς τὸν πόλον.

Ἐρώτ. Ὅποια τετράποδα ζῶα καὶ ὁποῖα πτηνὰ εὑρίσκονται εἰς τὴν Σπιτζέργην κατὰ τὸ καλοκαίριον, καὶ ποῖα ἀπὸ αὐτὰ μένουσι καὶ ὅλον τὸν χειμῶνα ἐκεῖ;

Ἀπόκρ. Ἀγριοί τάραντοι, λευκαὶ καὶ κυάνοι (γαλάζιοι) ἀλώπεκες καὶ λευκαὶ ἄρκτοι εὑρίσκονται ἐκεῖ καὶ ὅλον τὸν χρόνον· αἱ ἀγριοχῆναι ὅμως καὶ ἀγριοπάππια διατρίβουσι ἐκεῖ μόνον τὸ καλοκαίριον, περὶ δὲ τὰ τέλη τοῦ φθινοπώρου ἀναχωροῦσι πρὸς τὰ μεσημερινὰ μέρη. —

Ἐως αὐτοῦ τελειώνει τὸ πρωτόκολλον.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν οὔτε μὲ τὰ ποδάρια οὔτε μὲ τοὺς χαμουλκοὺς δὲν ἠμποροῦν οἱ ἄνθρωποι νὰ φθάσωσιν ἐπάνωθεν τῆς πάγου τὸν πόλον, καὶ δὲν μένει ἄλλοθεν πόθεν νὰ ἐλπίζωμεν τὴν κατορθώσιν τῆς ἐπιχειρήματος, παρὰ μόνον ἐκ τῆς θαλάσσης, εἴαν αὕτη φανῇ πλευσή, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ εὐχισθῶμεν εἰς τὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἤδη ἕτοιμα ἢ ἀποπλεύσωσιν ἐκ τῆς Ἀγγλίας, καὶ νὰ κάμωσι τὴν ἀδέξαιον καὶ ἐπικίνδυνον δοκιμὴν, νὰ εὐχισθῶμεν τὴν ἀξίαν ἀνταμοιβῆν τοῦ θάρρους καὶ τῆς γενναϊότητος αὐτῶν — τὴν αἰσίον ἐκδασίν τοῦ ἐπιχειρήματος. Πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου γίνονται μεγάλαι προετοιμασίαι, καὶ δὲν φεῖδονται ταῦτί τιποτε οἱ Ἀγγλοὶ τῶν ὅσα συντελοῦσιν εἰς ταύτην τὴν ἐκδασίν.

Ἰδοὺ προσθέτομεν εἰς τὰ ἐν τοῖς προηγουμένοις τετραδίοις σημειωθέντα καὶ περὶ τούτου τὰ ἐφεξῆς κατὰ τὰς νεωτέρας εἰδήσεις. Ἐκασον τῶν δύο πρώτων καὶ κυρίων παραβίων,

φορτίου 350 έως 370 Τοννών, (7000 έως 7400 Κεντονιμίριων) έχει 50 ναύτας, και 20 αξιωματικούς και επίβιτας. Όλα τα τέσσαρα καράβια, δια να αντέχωσιν εις τον πάγον, λαμβάνουν διπλά σανιδώματα από δρύϊνα σανίδια, εξ εκτύλων τὸ πάχος, τὸ μὲν ἐν σανιδώματι ἔσωθεν, τὸ δὲ ἔξωθεν· πᾶρεκτός δὲ τούτων καὶ ἐν κατάφραγμα ἀπὸ χαλκῆς λεπτῆς πλακάς. Εἰς τὸ ἐμπροσθινόν καὶ ὀπισθινόν μέρος ἐμπήγονται πλαγίως δυνατοὶ κορμοὶ δένδρων, διὰ νὰ ἀπαντῶσι τὰ προσκρούσματα τῶν ἐκ πάγου κομματιῶν καὶ βουνῶν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀρκτου δὲν ἀπαντῶνται ποτε ναυπηγήσιμα ξύλα, λαμβάνουσι μετ' αὐτῶν διπλὰ τιθάλια, κατάρτια, κεραίας (Ἀντέννας), ναυτικὰς τροχαλίας, μεγαλωτάτας ἀγκύρας καὶ καλώδια (παλαμάρια). Ἔχουν καὶ σανίδια (διὰ νὰ κατασκευάσωσι μετ' αὐτὰ σέλην ἑπάνω τοῦ καταστρώματος εἰς καιρὸν παγωμάτος) καὶ μίαν μεγάλην ποσότητα ἀπὸ τὰ πλέον δυνατὰ, ἐλαϊόχρισμα καραβόπανα, φὰ νὰ κάμνωσι μετ' αὐτὰ σκηνώματα, ἂν ἤθελε τύχει νὰ ἐκχημασῶσι πούποτε εἰς τὴν σερειάν. Ἀντὶ τοῦ μὲ μόλυβδον βαρυνμένου ξύλου, τὸ ὁποῖον δεμένον εἰς ἓν σχοινίον ῥίπτουσι ἔξω τοῦ καραβίου οἱ πλείοντες, διὰ νὰ διορίσωσι μετ' αὐτὸ πῶς γλήγορα πλεῖ τὸ καράβιον, ἔβαλαν ὑπὸ τὴν τρέπιδα μηχανήν τινα, ἢ ὁποῖα διά τινος ἰδιαιτέρας προκατασκευῆς δέχεται κατὰ πᾶσαν στιγμήν τὴν ταχύτητα τοῦ πλευσίματος τοῦ καραβίου εἰς ὠροδείκτυντινα (ἢ πλάμα, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶναι σφαιρωμέναι αἱ ὠραι) σημεινόν εἰς τὸ δωματίον τοῦ ναυάρχου.

Πρὸς ἀπαφυγὴν τῆς σκορβουτικῆς ἀσθενείας τὰ πλοῖα ἐκμυθεύονται μετ' πολλὴν κρᾶνδιν, οἶνοξύδιον καὶ λεμονόζαμον, καὶ λαμβάνει καθὲν 150 Τοννῶν (ἦτοι 3000 Κεντονιμίρι) λιθάνθρακας, καὶ ἀλεύριον, ὅταν ἀρκεῖ διὰ τρεῖς χρόνους εἰς ἕλους τοὺς ἐπίβιτας. Πολλοὶ τῶν ναυτῶν θάλουσιν ἐμβεῖν τὰ πλοῖα ἀπὸ τὰς νήσους τῆς Σκοτίας. Τὰ νησιά ταῦτα ἰσχύουσιν εἰς τὴν ἡμίσεια ὁδὸν μετὰ τὴν Ἀγγλίαν καὶ Ἰσλανδίας, καὶ τὸ κλίμα εἶναι καὶ αὐτῶν ἀκόμη ἀσχηρόν· οἱ κάτοικοι, τῶν ὁποίων οἱ πλείους ζῶσιν ἀπὸ τὴν ἀλιείαν, εἶναι γυμνασμένοι θαλασσοπόροι, καὶ συνειθισμένοι εἰς τὴν ἀσχηροτάτην ψύχραν· συνειθισμένοι προσεῖτι καὶ εἰς τὸν πάγον καὶ τὴν διὰ μέσου τοῦ πάγου ναυτιλίαν κάλλιμα· καθεὶς ἀπὸ τοὺς κοινούς ναύτας λαμβάνει μνηστῆρον μισθὸν 3 πρ. Στερλ.

ἔσον καιρὸν ἤθελε διαρκέσει ὁ σόλος, καὶ ἂν τὸ ἐπιχείρημα λάβῃ αἰσίαν ἔκβασιν, θάλουσι μοιρασθῆν εἰς ὄλους τοὺς ναύτας 20,000 πρ. Στερ. πρὸς ἀνταμοιβήν· εἰ δὲ μὴ, ἐλπίζεται, ὅτι τὰ πλοῖα θάλουσιν ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ ἐρχομένου ἔτους (1819).

Ἐπειδὴ εἶχε διορισθῆ βραβεῖον 20,000 πρ. Στερ. εἰς ἐκείνον, ὅστις ἤθελε κατορθώσει νὰ διαπλεύσῃ τὸν Πόλον, γαίεται ἀκατάληκτον πᾶς νὰ μὴ δοκιμάσωσιν πρὸ πολλοῦ καὶ πολλῆς, οἱ ἀλιεῖς κατ' ἐξοχὴν, νὰ ἀπολαύσωσιν τὸ ἀνωτέρω βραβεῖον, καὶ μάλις αἶψ' οὐ ταξιδεύουσι κατ' ἔτος, διὰ τὸ ἐπαγγελμάτων, εἰς τὰ πλησιόχωρα μέρη τοῦ πόλου καὶ ἐσυνείθισαν τὸ κλίμα καὶ τὸν διὰ τοῦ πάγου πλοῦν, καὶ πολλῆς τυχαίνει νὰ λάβῃ τόσον κακὴν ἔκβασιν ἢ ἀλιείων, ὥς τούτο μόνον ἔπρεπε νὰ τοὺς παρακινήσῃ νὰ κάμνωσιν αὐτὴν τὴν δοκιμὴν, διὰ νὰ ἀναπληρώσωσιν, εἰ δυνατόν, τὴν ἐκ τῆς ἀτυχοῦς ἀλιείας ζημίαν μετ' τὴν ἀπόλυσιν τοῦ βραβεῖου. Ἡ ἀπορία ὅμως αὕτη παύει, ὅταν τις μάθῃ, ὅτι καθεὶς ἀπὸ τοὺς ναύτας, οἵτινες ὑπάγουσιν εἰς ἀγρευθῆν τῶν φάλαιων, ὑποχρεοῦται πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του νὰ κάμῃ ὄρκον πρὸς τὸν κύριον τοῦ πλοίου, „Ἄλλον σκοπὸν νὰ μὴ ἔχῃ εἰς αὐτὴν τὴν θαλασσοπλοῖαν πρὸς τὴν Ἀρκτου, πρὸ τὸ ὄφελος τοῦ κτήτορος“. Ἐπειδὴ λοιπὸν, ἂν δοκιμάσῃ τις νὰ διαπλεύσῃ τὸν πόλον καὶ ἀποτύχῃ (διὰ τὸ ὁποῖον δικαίως πρέπει καὶ φοβῆται), ἀνάγκη νὰ προξενήσῃ εἰς τὸν κτήταρα τοῦ πλοίου ζημίαν μάλις, καὶ ὅχι ὄφελος, διὰ τοῦτο καθεὶς ἀπὸ τοὺς παραδοκρυφούς τῶν Γροενλανδικῶν ἀλιευτικῶν πλοίων, νομίζει, κατὰ τὸν ὄρκον του, ὅτι δὲν ἔχει δικαίον νὰ τολμήσῃ φανερώς νὰ πλεύσῃ πρὸς τὸν πόλον, καὶ ἢ φέρῃ εἰς κίνδυνον καὶ τὸ πλοῖον καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὸ τολμηροῦ τοῦ ἐπιχειρήματος. Τώρα ἔγινε πρόβλημα εἰς τὸ Παρλιαμέντον, νὰ μεταβληθῆ ἐκεῖνος ὁ ὄρκος εἰς ἄλλον τρόπον, καὶ νὰ δοθῆ ὑπόσχεσις εἰς τοὺς ναύτας, ὅτι κατὰ τὸ ὁποῖον ἤθελαν κάμει κλησίασμα εἰς τὸν πόλον νὰ λαμβάνωσι καὶ τὰ βραβεῖα βαθμηδόν, δηλ. ἀπὸ 5000, 70000, 10000 πρ. Στερλ. Κατὰ ταύτην τὴν περίστασιν, ἔγινεν ἐπὶ τῶν Λογομαχῶν τοῦ Παρλιαμέντου ἀνιμνήσις τῶν ἐφεξῆς περὶ τῆς κίσεως τῆς τέχνης τοῦ εὐρίσκειν τὸ θαλάσσιον

σιον μήκος“ δηλαδή τοῦ ἀνευρίσκειν τὴν Ζέσιν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται τὸ πλοῖον:

Ὁ ἀθάνατος Νεύτων ἐγένετο αἰτία νὰ συσταθῆ ἡ μία παντοτινὴ ἐταιρία ἐπιστημονικὴ, συνισταμένη ἐξ ἀνδρῶν διαρισμένων, εἰς ἐξέτασιν καὶ ἔρευναν τῆς θαλάσσιας μήκους. Ἐντεταῖται ἡ ἐταιρία αὕτη ἔμεινε διόλου ἀνεργος, ἕως οὗ ὁ ναυαρχὸς Σόβελος (Shovel) ἐχάθη μὲ ὄλου του τὸν σόλον, μόνον καὶ μόνον διότι δὲν ἤξευρεν ἀκριβῶς εἰς ποῖον μέρος τῆς θαλάσσης εὐρίσκετο, ὅταν τὸν ἠκολούθησε σφοδρὰ τρικυμία. Τότε διὰ μιᾶς διήγειρε τὴν κοινὴν προσοχὴν τὸ ἀξίολογον τοῦτο συμβῆναι, καὶ εὐθὺς ἐκηρυχθη, ὅτι ὅσος εὖρη τὴν τεχνὴν τοῦ „πῶς πλοῖον, ἐκπλεῖν ἐκ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὰς Ζακχαρείους νήσους, ἢ μπόρει, κατὰ τὸν πρὸς τὸν τόπον ἐκείνου δρόμου, νὰ γνωρίσῃ ἀσφαλῶς, μακρὰν ἀκὸμην 15 μιλία Γερμανικὰ ὄν, τοῦ κυρίως εὐρίσκεται“, δίνει λάδι βραβεῖον 10,000 πφ. Στερλ. εἰάν δὲ διδάσκῃ περὶ σότερα ἢ εὐρεθισομένη μεθόδου, ὥστε νὰ δείχνῃ, εἰς διάστημα δέκα Γερμανικῶν μιλίων, πῶσον μακρὰν ἐπροχώρησι τὸ καράβιον ἐκ τῆς Ἀγγλίας πρὸς τὴν δύσιν, τότε λαμβάνῃ ὁ εὐρετής 15000, καὶ ἂν ἡ ἀριθμησὶς του ἐκδῆ τόσον ἀκριβῆς, ὥστε νὰ δείχνῃ τὴν ἀπόστασιν τοῦ καραβίου ἕως 7½ Γερμανικὰ μιλία μακρὰν, λαμβάνει 20,000 πφ. Στερλ. ὅταν ἐφευρῆν ἐν ἔτει 1745 ὁ ὥρολογιοποιὸς Ἀββισών (Harris) ἐν ναυτικῶν ὥρολόγιον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν ἀπὸ Λονδρῶν ἢ τὴν ἐν ταῖς δυτικαῖς Ἰνδίας νῆσον Βερβίκεν (Berbice) πρὸς δοκιμὴν γενόμενον πλοῦν ἐδείξε σωστά τὸ μήκος μέχρις ἡμισσεως βαθμοῦ (7½ Γερμανικῶν μιλίων). Ὁ Ἀββισών ἔλαβεν διὰ τοῦτο ἀπὸ 20,000 πφ. Στερλ., 24,000 εἰς βραβεῖον δεκαπέντε χρόνους ὑπερώτερα (1760) ἐξέδωκεν ὁ ἐν Γουτίγκην Προφέσσωρ Μαγιέρος (Mayor) τοὺς σεληνιακοὺς πίνακας (Mondestafeln), μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ὁποίων ἐπιρεθί τὸ πλοῖον, μετὰ τὰς εἰς τὴν σεληνὴν γενομένας παρατηρήσεις του, νὰ εὖρη ἀκριβῶς κατὰ τὸν πλοῦν του εἰς ποῖον μέρος τῆς θαλάσσης εὐρίσκεται. Οὗτοι οἱ σεληνιακοὶ πίνακες προξενούσι τὴν αὐτὴν ἀφέλειαν κατ' ἐπιστημονικὴν μέθοδον, ὁποῖαν τὸ θαλάσσιον ὥρολόγιον κατὰ μηχανικὴν τῆς πον. Καὶ ὁ Νεύτων αὐτὸς ἀκόμη εἶχε προβάλλει τὴν μέθόδον ταύτην. Μ' ἔλαθ' ὅτι δὲν εἶχε διορισθῆ καμμία αὐτῆ

μηθὲ εἰς ἑποικὴν ἤθελε κατασκευάσει τοιοῦτους πίνακας, ἐδίωκε μὲ ὄλου τοῦτο τὸ Παρλιαμέντον διὰ τὴν ἀποδειχθῆσαν ἀφέλειάν του, νὰ πληρωθῶν εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἐν τῷ μεταξύ ἀπεθανόντος Προφέσσωρος Μαγιέρου 3000 πφ. Στερλ. (18,000 τάλιρα) ὡς βραβεῖον. (Ἐπὶ τοῦ δοβίκου τοῦ ἡγ' ἀκόμην εἶχε φανερώσει Γάλλος τις ὀνομαζόμενος Μερὰν, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ εὐρίσκεται τὸ θαλάσσιον μήκος διὰ Σεληνιακῶν πινάκων ἀκριβῶς λογαριασμένων· ἀλλὰ τότε ἡ Ἀστρονομία δὲν εἶχε προχωρήσει τόσον, ὥστε νὰ ἐπιτρέψωσι νὰ κατασκευάσωσι σεληνιακοὺς πίνακας μὲ τὴν ἀπαιτούμενην ἀκρίβειαν· τοῦτο τὸ κατάρθασεν πρῶτος ὁ Μαγιέρος).

ἹΣΤΟΡΙΑ καὶ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Χρονολογικὸς Κατάλογος τῶν ὀρθοδόξων μεγάλων Ἑρμιανῶν τῆς τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείας.

(παρά τιнос ἀνωνύμου.)

Οὐκ οἶδα ὅπως τοῦ ἐπακροῦς καὶ χρησίμου τῆς Ἱστορίας οἱ πρὸ ἡμῶν μετὰ τὴν τῆς βασιλείας πτώσιν ἀμελήσωσιν, πολλὰ, λόγου τε καὶ γραφῆς ἄξια, τοῖς μεταγενεστέροις ἡμῶν ἀγνωστα πάντα κατέλιπον, τοῦ πανδαμάτορος αὐτὰ χρῆσθαι τοὺς μετέπειτα σαφηνεῖν τινα ἢ βεβαιότητα ἔχειν, εἰ μὴ ἐξ ἀγράφου παραδόσεως ἀμυδρῶς πως, καὶ οὐκ ἀκριβῶς γνωστίν τινα διὰ μνήμης κρατεῖται. Τὰ γὰρ γράφη παραδοθέντα, εἰ μόνον ἐς αἰεὶ διαμένουσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὑφερογενέσι δῆλα τε καὶ γνωστὰ ἀποκαθίστανται· καὶ τ' ἀληθές, ὡς εἰπεῖν, καὶ ἀκριβές τούτων ἐμπορίζεται. Καθὼ βουλόμενος καταγράψαι κατάλογον τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς βασιλείδος τῶν πόλεων ἀκμασάντων μεγάλων Διερχμηνευτῶν τῆς βασιλείας ταύτης τῶν Ὀθωμανῶν, ἀναμοχλευσας ὅλα σθένει ἐπιμελῶς τά τε μετὰ τὴν ἄλωσιν ἀμυδρά τε καὶ σκοτεινὰ, καὶ ἐν παρέργῳ ἱσχυόμενα, ἅμα τε καὶ τὰ ἐκ παραδόσεως παρά τισι γηραιαῖς διασσωσμένα, τὴν καταγραφὴν ταύτην ἐποίησα. Ἐκ γὰρ τῶν ἐνεσπαρμένων σημειώσεων καὶ ἀγράφων παραδόσεων πα

πρῶς δέικνυται, ὅτι πρὸ τοῦ Παναγιωτάκη οὐδεὶς ἄλλος ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξων Γραικῶν μέγας Διερμηνευτὴς τῆς βασιλείας ταύτης ἐγένετο, ἀλλ' Ἑβραῖοι τινες καὶ ἐκ τῶν ἐξ οματιῶν ἀνωτέρων Λατίνων. Ἐγένετο δὲ καί τις τῶν Ἰταλῶν Γάσπαρις τοῦνομα, ὃς μετὰ ταῦτα ἡγεμόν Μολδαβίας κατέβηκε κατὰ τὸ 1618 ἔτος, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Σουλτάνου Μουσαφᾶ τοῦ Α', καὶ τοῦ Ἐπιτρόπου Χαλλίλ πασᾶ. οὗτοι κακῶς καὶ κινδύλως τὴν περιφανῆ καὶ περιέλεπτον ἐπιστάσιον ταύτην μετήρχοντο· καὶ δὴ οὐτως ἔπορεύοντο τὸ πρᾶγμα, τάττω ἐν τῷ παρόντι καταλόγῳ ὡς πρᾶγμα τὸν Παναγιωτάκην.

1660. Πρῶτος Παναγιωτάκης, ὃς ἦν πρότερον διερμηνευτὴς τοῦ πρέσβους τῶν Γερμανῶν· ἐγένετο δὲ μετὰ ταῦτα μέγας Διερμηνευτὴς ἐπὶ Κισπρουλίῃ Μεσετ κατὰ Ἐπιτρόπου κατὰ τὸ 1660 ἔτος, ἀνὴρ ἐπισήμων καὶ ἀσυνόμοι, εἰδήμων τῆς Λατινικῆς, Ἰταλικῆς καὶ τῆς τῶν Ἀράβων, Περσῶν τε καὶ Τούρκων φωνῆς· ἐτελεύτησε δ' ἐν ἔτει 1661, καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ κάτοχος γίνεται τοῦ περιέλεπτου τούτου ἀξιώματος,

1681. Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος, ὃς τὸ γένος πατρίδην μὲν Χίος, μητρίδην δὲ τὰ πρῶτα φέρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἀνὴρ σοφώτατος καὶ πολιτικώτατος, ἐπιθεωρῆσαι καὶ πρακτικῆ ἰατρικῆ ἐπισήμων, καὶ τὴν φιλοσοφίαν πολὺς, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, Ἰταλικῆς, Γαλλικῆς, Τουρκικῆς, Περσικῆς καὶ Ἀραβικῆς φωνῆς· ἦν καὶ μέγας Λογοθέτης τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Γίνεται δὲ μέγας Διερμηνευτὴς κατὰ τὸ 1681 ἔτος, καὶ μετὰ παρέλευσιν χρόνων τινῶν εἰς φιλακήν βάλλεται διὰ βασιλικὴν ἀρχήν, καὶ ἀντ' αὐτοῦ γίνεται ἑρμηνεὺς ἐκ τῶν Ὀθωμανῶν τινος Σερῆρ Ἀγάς, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀνακαλεῖται αὐτὸς ἐπὶ τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ κατὰ τὸ 1685 ἔτος. Οὗτος καὶ πρέσβυς εἰς Γερμανοὺς πέμπεται, καὶ κεῖ περὶ εἰρήνης λόγους ποιησάμενος ἐπανακαλεῖται εἰς τὰ ἄλλα καὶ τιμᾶται παρὰ τῆ Ὀθωμανικῆ βασιλείᾳ τῷ ἐξ ἀπορήτων ὀνόματι πρῶτος αὐτός· ἐν ἰσχυροῖς δὲ διὰ τὰ συσχεθῆναι καὶ συνεχῶς κατατρίχεσθαι πάντεσσιν ἀδελφικῶς, παραιτεῖται τὸ αὐτοῦ ἀξίωμα εἰς τὸν πρεσβύτερον υἱόν Νικόλαον.

1689. Νικόλαος Μαυροκορδάτος, ὃ καὶ μέγας Λογοθέτης, γίνεται μέγας ἑρμηνεὺς κατὰ τὸ 1689 ἔτος, καὶ οὗτος τὴν παιδείαν πολὺς, κατ' οὐδὲν ἑλλείπων τῆς σοφίας, φρονήσει τε καὶ μαθήσει τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, γλωσσῶν ἐγκρατὴς καὶ εἰδήμων, μετὰ παρέλευσιν χρόνων κατὰ τὸ 1709 ἔτος προβιβάζεται εἰς τὸν τῆς Μολδαβίας θρόνον, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἀποκαθίσταται μέγας ἑρμηνεὺς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωάννης.

1709. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος, μέγας Λογοθέτης, γίνεται μέγας ἑρμηνεὺς κατὰ τὸ 1709 ἔτος, ἀνὴρ τὰ μέγιστα εὐσεβὴς, χαρίεις, πραότητι, κάλοκαγαθία καὶ χρηστοῖς ἤθεσι καθωραϊσμένος· καὶ οὗτος προβιβασθεὶς εἰς τὸν τῆς Οὐγγροβλαχίας θρόνον κατὰ τὸ 1717 ἔτος καταλείπει ἐπὶ τῷ περιβλέπτῳ ἀξιώματι τοῦ μεγάλου ἑρμηνεύου τὸν ἐξ ἀδελφῆς ἀνεψιὸν αὐτοῦ Γρηγόριον Γκίκαν.

1717. Γρηγόριος Γκίκας γίνεται μέγας ἑρμηνεὺς κατὰ τὸ 1717 ἔτος, ἀνὴρ τὰ μέγιστα εὐφυὴς καὶ γλωσσῶν εἰδήμων, πολὺς τε ἐπὶ τὸ λέγειν καὶ γράφειν· καὶ οὗτος εὐτυχῶς διαρκέσας ἐπὶ τῷ ἀξιώματι τοῦ μεγάλου ἑρμηνεύου, προβιβάζεται ἐπὶ τὸν τῆς Μολδαβίας θρόνον· διαδέχεται δὲ τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ ὁ αὐτάδελφος αὐτοῦ Ἀλέξανδρος Γκίκας.

1726. Ἀλέξανδρος Γκίκας γίνεται ἑρμηνεὺς μέγας κατὰ τὸ 1726 ἔτος, καὶ μετὰ καιροῦ παρέλευσιν καὶ μέγας Λογοθέτης τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας ἀποκαθίσταται· ἀνὴρ καὶ οὗτος κατὰ πάντα ἔμπειρος, καὶ τὸ πολιτικὸν ἐς ἄκρον ἐξησκημένος· ἐκστρατεύσας δὲ ὑπὸ καὶ δις, καὶ ἐπαναστασάμενος εἰς τὰ ἄλλα, ἀξιούται καὶ αὐτὸς τιμῆς ἐξ ἀπορήτων, ὡς ὁ πάππος αὐτοῦ, καὶ μετ' οὐ πολὺ διαβληθεὶς ἀδίκως παρὰ τῷ βασιλεῖ ἀποτέμνεται τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀντικαθίσταται ἑρμηνεὺς Ἰωάννης τοῦπίκλιν Καλλιμάχης.

1740. Ἰωάννης Καλλιμάχης γίνεται μέγας ἑρμηνεὺς κατὰ τὸ 1740 ἔτος, ἀνὴρ καὶ αὐτὸς ἄριστος, κατὰ πάντα πεπαιδευμένος καὶ ἔμπειρος, ἐν τοῖς διαλεκτικαῖς, νομικαῖς τε καὶ ἐχέφρων, καὶ ἐν πράγμασι πολιτικαῖς εἰδήμων· αὗτος ἐκ τῶν Μολδαβῶν ἄριστος· κρίμασι δὲ οἷς μόλις κύριος οἶδεν, ἐξωσθέντος ἀναίτιως τοῦ περιβλέπτου,

τούτου ἀξιώματος, καὶ εἰς νῆσον τὴν Τένεδου ἐξορισθέντος, γίνεται μέγας Ἑρμηνεὺς Ματαίης Γκίκας.

1751. Ματαίης Γκίκας ὁ δεύτερος υἱὸς Γκίκα βοεβόδα Οὐγγροβλαχίας· οὗτος παρεγένετο δρομαῖος ἀπὸ Οὐγγροβλαχίας, ἡγεμονεύοντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ κεραιστικῶν ἀναφανείσ παρὰ τῆ ὑψηλῆ Πόρτας, περιτίθεται καβαδίου Διερμηνευτοῦ κατὰ τὸ 1751 ἔτος· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ διαδέχεται τὸν θρόνον τῆς Οὐγγροβλαχίας, χρηματίζας Ἑρμηνεὺς μῆνας 14 καὶ τι ἀποκαθίσταται δὲ αὐθις σκέφει καὶ βουλῆ τῶν ἀρίστων τῆ βασιλείας ὁ βίβεις Ἰωάννης Καλλιμάχης.

1752. Ἰωάννης ὁ Καλλιμάχης λαμβάνει αὐθις τὸ ἀξίωμα τοῦ μεγάλου Ἑρμηνέως κατὰ τὸ 1752 ἔτος, καὶ διαρκέσας ἐπὶ τούτῳ χρόνους ἵκανοὺς, ἐμπιστεύεται τὴν αὐθενταίαν τῆς Μολδαβίας, καταλιπὼν ἐπὶ τῷ ἀξιώματι τοῦ Διερμηνευτοῦ Γρηγόριον Γκίκαν υἱὸν Ἀλεξάνδρου Γκίκα.

1758. Γρηγόριος Ἀλεξάνδρου Γκίκα γίνεται μέγας Διερμηνευτὴς κατὰ τὸ 1758 ἔτος· οὗτος λόγου μὲν καὶ φρονήσεως πλήρης, γλωσσῶν δὲ οὐκ ἄμοιρος, διάρκειας ἐπὶ τῷ λαμπρῷ τούτῳ ἀξιώματι εὐαρέσως προβιβάζεται νεύσει βασιλικῇ εἰς τὸν τῆς Μολδαβίας θρόνον, καθίσταται δὲ Διερμηνεὺς Γεώργιος Καρατζᾶς ὁ μέγας Λογοθέτης.

1764. Γεώργιος Καρατζᾶς, υἱὸς Σκαρλάτου Καρατζῆ, ὁ μέγας Λογοθέτης, γίνεται μέγας Ἑρμηνεὺς ἐν τῷ 1764 ἔτει· οὗτος ἐκ πρώτης ἡλικίας παιδεύεται παρὰ πολλῶν, καὶ παρὰ τοῦ ἰδίου πατρὸς, παρ' οὗ καὶ τὴν Ἰατρικὴν ἐκείμην ἐξέμαθεν· ἐγένετο δὲ ἐγκρατὴς τῆς Ἑλληνικῆς, ἑσπερικῆς, Ἰταλικῆς, Γαλλικῆς καὶ τῆς τῶν Ἀρίστων φωνῆς ὡς νέος τῆ ἡλικίᾳ, φρονήσει καὶ εὐσεβεῖα ὑπερέβηλε τῶν τῶν, καὶ διὰ τὰ πολλὰ τοῦ νόος αὐτοῦ πλεονεκτήματα καὶ τὴν ἀρετὴν ἠξιώθη ἐν βασιλικῶν χρυσοβούλλων παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τιμὴν τοῦ ἐξ ἀποβήτων ὀνόματος. Ζήσας οὖν ὀλίγον διὰ τὸ συσχεθῆναι πικρῶς νόσῳ, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς· διαδέχεται δὲ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ὁ πατὴρ Σκαρλάτος Καρατζᾶς.

1765. Σκαρλάτος Καρατζᾶς, ὃς ἦν πρότερον Διερμηνευτὴς τῶν Γάλλων, καθίσταται μέγας Ἑρμηνεὺς ἐν ἔτει 1765· οὗτος ἰατρὸς μὲν ἄριστος ὢν, ὑπάτους καὶ ἀνθυπάτους, ἀπαντᾷ τε τοὺς ἐν τέλει Ὀθωμανοὺς ἐπισκέπτετο, καὶ αὐ-

τοῖς τοῖς βασιλεῦσι γνωστὸς ἦν, διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ παιδείαν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸ τιμῆν δὲ καὶ θεραπεύειν τοὺς Ὀθωμανοὺς, πρὸς αὐτοὺς εὐλαβῶς καὶ ταπεινῶς προσφερόμενος, πάντας ὑπερῆκόντισεν. Εἰδήμων δὲ τῆς Λατινικῆς, Γαλλικῆς, Ἰταλικῆς καὶ Τουρκοαραβικῆς φωνῆς, καὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἐμπειρότατος. Μελετωμένου οὖν πολέμου πρὸ πολλοῦ μεταξύ Ὀθωμανῶν καὶ Ρώσσιων, καὶ γενομένων ἐν τοσούτῳ τῶν παρασκευῶν κατὰ τὴν κέ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τοῦ 1768 ἔτους, προσεκληθὴ παρὰ τῆς ὑψηλῆς Πόρτας ὁ τῶν Ρώσσιων πρέσβυς· ἐκανελεύοντα δὲ εἰκασθεὶς μετὰ παρέλευσιν ἡρῶν σχεδὸν πέντε προσάξει βασιλικῇ ἀπέπεμψεν αὐτὸν ὁ Ἐπίτροπος εἰς τοὺς ἐπτὰ πύργους (Πουλᾶδες), ὁμοῦ μετὰ τῶν διερμηνευτῶν αὐτοῦ καὶ οἰκίαν διημερεύειν ἐκεῖ. Ὄθεν καὶ κηρυχθέντος τοῦ πρὸ καιροῦ μελετωμένου, ὡς εἶπον, πολέμου, ἐκρήθη εὐλογον παρὰ τοῦ ἀνακτος ποιῆσαι νέον Ἑρμηνέα τῆς βασιλείας ταύτης, ἐν τοιούτοις καιροῖς ἄνδρα νεάζοντα καὶ εὐρακόοντα, καὶ πρὸς βασιλικὰς ὑποθέσεις ἐπίβολον· καὶ διὰ τούτο τὸν γηραιὸν μέγαν Ἑρμηνέα κύριον Σκαρλάτον Καρατζῆν ἀπέπεμψεν ὁ Ἐπίτροπος ἐψησοχαζεῖν ἐν τῷ εἰκασθεῖ αὐτοῦ, αὐτ' αὐτοῦ δὲ ἀποκατέστησε μέγαν Ἑρμηνέα τὸν μέγαν Λογοθέτην κύριον Νικόλαον Σούτζον, φορέσας αὐτὸν καβαδίον προσάξει τοῦ ἀνακτος.

1768. Νικόλαος Σούτζος, ὁ μέγας Λογοθέτης, γίνεται μέγας Ἑρμηνεὺς τῆς Ὀθωμανικῆς Πόρτας ἐν ἔτει 1768, Σεπτεμβρίου 28. ἀνὴρ ἐμπειρος καὶ νουνεχὴς, παιδευθεὶς ἐξ ἑσπερῶν ὀνύχων παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐγκρατὴς τῆς Τουρκικῆς καὶ Περσῶν φωνῆς, οὐκ ἄμοιρός τε καὶ τῆς τῶν Ἰταλῶν καὶ Γάλλων· μελιχρὸς δὲ ὢν καὶ εὐτακτος, τοῖς Ὀθωμανοῖς καὶ τοῖς πρώτοις ταύτης τῆς βασιλείας μεγιστῶν οἰκισθεὶς, ἐπαινεῖτο παρ' αὐτοῖς, καὶ φιλούμενος ἦν· ἀπελθὼν δὲ σὺν τῷ Ἐπιτρόπῳ Νισαντζή πασᾷ εἰς τὴν ἐκκρατεῖαν κατὰ τῶν Ρώσσιων, εὐρισκομένου τοῦ εἰρητοπέδου εἰς τόπον λεγόμενον Χᾶν Τεπεσι, κατὰ τὸ 1769 ἔτος κατὰ μῆνα Ἰουλίου, ἐξώσθη μετ' ὀργῆς, καὶ μετακομισθεὶς εἰς βασιλεύουσαν σὺν τῷ ἡγεμόνι τῆς Μολδαβίας Ἰωάννη Καλλιμάχῃ, ἐμβάλλονταί ἀμφότεροι εἰς φυλακὴν, καὶ τῷ 17 Ἀυγούστου τῷ αὐτῷ ἔτει ἀποτέμνονται τὰς κεφαλὰς εἰς

κατάσκοποι ἀνατίως; κατὰ τὴν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν τεθείσταν ἐπιγραφὴν· αὐτ' αὐτοῦ δὲ ἀποκαθίσταται μέγας Ἑρμινεύς ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ὀκτωβρίῳ ὁ μπειζαδὲς Μιχαὴλ Κοβίτζας.

1769. Ὁ μπειζαδὲς Μιχαὴλ Γακοβίτζας γίνεταί μέγας Ἑρμινεύς κατὰ τὸ 1769 ἔτος; κατὰ μῆνα Ἰουλίου, ἀνὴρ ἔμπροσθεν καὶ τὰ πολιτικά καλῶς ἐξησκημένος· οὐκ ἄμοιρος δὲ καὶ τῶν εἰς τὴν περιφανή ταύτην ἀξίαν συντενουσῶν γλωσσῶν· τούτου δὲ εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς ἀπελθόντος ὑπὸ πανώλους νόσου ἐν τῇ ἐκκρατείᾳ, ἀνακαλεῖται πάλιν ἐπὶ τὸ ἀξίωμα τούτου ὁ πρὸ καιροῦ χρηματίας μέγας Ἑρμινεύς Σκαρλάτος Καρατζᾶς.

1770. Σκαρλάτος Καρατζᾶς γίνεταί μέγας Ἑρμινεύς ἐκεῖ ἐν τῇ ἐκκρατείᾳ κατὰ τὸ 1770 ἔτος Ὀκτωβρίου· μετὰ δὲ τὴν ἀπὸ τῆς ἐκκρατείας τούτου ἐπιστροφὴν, διίπτε τὸ γῆρας καὶ ἐκδούλευσιν αὐτοῦ τιμᾶται παρὰ τῆς βασιλείας, διὰ καθάδιου τῷ τίτλῳ τοῦ ἀβέντου Οὐγγροβλαχίας, ἐλεησάσης αὐτὸν βασιλικῶ μνησίᾳ σιτηροσίᾳ, καὶ ἀποπεμφάσης αὐτὸν ἡσυχάζειν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς καὶ πρέτερον· ἀντικαθίσταται δὲ Διερμινεύς Ἀλέξανδρος ὁ μητρόθεν μὲν Ὑψηλάντης, ἰὸς δὲ Ἰωάννου Ἁγᾶ.

1774. Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης γίνεταί μέγας Ἑρμινεύς κατὰ τὸ 1774 ἔτος Ἀυγούστου 9', νεὸς μὲν τῇ ἡλικίᾳ, γηραιὸς δὲ τῇ φρονήσει, καὶ εἰδήμων τῆς Ἰταλικῆς καὶ Γαλλικῆς φωνῆς, καὶ τῆς τῶν Ἀράβων καὶ Περσῶν οὐκ ἄμοιρος· χαρίεις καὶ ἐν ταῖς ἐντυξέσει μειλίχιος· πρὸ ἔχων δὲ αἰετὴ μελέτη τῶν Ἰταλικῶν καὶ Γαλλικῶν βιβλίων γίνεταί ἐγκρατής καὶ τῶν τῆς Βυρῶτης πραγμάτων· μετὰ δὲ παρελευσιν ὄχρδόν ἡμερῶν τριάκοντά καὶ πέντε, ἐλέει βασιλικῶ προκισάζεται εἰς τὸν τῆς Οὐγγροβλαχίας θρόνον, καταλιπὼν ἐπὶ τῷ λαμπρῷ τούτῳ ἀξίωματι τὸν γυναικάδελφον αὐτοῦ Κωνσταντῖνον Μουρούζην.

1774. Κωνσταντῖνος Μουρούζης γίνεταί μέγας Ἑρμινεύς κατὰ τὸ 1774 ἔτος Σεπτεμβρίου 15', μητρόθεν Μαυροκορδάτος, ἄξιος κατὰ πάντα τοῦ περιβλέπτου τούτου ἀξιώματος· εἰδήμων τῆς Περσικῆς, Ἀραβικῆς, Γαλλικῆς καὶ τῆς Λατινικῆς ὁπωσοῦν διαλέκτου. Τούτου εἰς προβιδασθέντος εἰς τὸν τῆς Μολδαβίας θρόνον, διαδέχεται

τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἔκτὸ χρόνον, ἐν καιρῷ ἐκκρατείας χρηματίας ἐπίτροπος ταύτης τῆς περιβλέπτου ἀξίας Νικόλαος Καρατζᾶς ἰὸς Κωνσταντῖνου Καρατζᾶ.

1777. Νικόλαος Καρατζᾶς γίνεταί μέγας Ἑρμινεύς κατὰ τὸ 1777 ἔτος Σεπτεμβρίου 1', ἀνὴρ Θεοσεβῆς καὶ κάλλιστος φρονήσει καὶ μαθήσει ὠραίσσιμος, ἡμεροτήτι τε καὶ χρυσῶς ἡέσιον· εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς τε, Γαλλικῆς καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης, καὶ τῆς Ἀραβικῆς καὶ Τουρκοπερσικῆς. Τούτου δὲ προβιδασθέντος εἰς τὸν τῆς Οὐγγροβλαχίας θρόνον, καθίσταται μέγας Διερμινευτής Μιχαὴλ Σούτζος.

1782. Μιχαὴλ Σούτζος γίνεταί μέγας Διερμινευτής κατὰ τὸ 1782 ἔτος, ἀνὴρ Θεοσεβῆς καὶ χριστιανικός, μετριοφρασύνη τε καὶ μαθήσει κεκοσμημένος, τῆς Ἀραβικῆς παιδείας καὶ Τουρκοπερσικῆς ἐς ἄκρον ἐληλακῶς καὶ τῆς τῶν Γάλλων καὶ Ἰταλῶν οὐκ ἄμοιρος· ἐχέφρων τε καὶ τὰ πρῶτα φέρων ἐν εἰδήσει πραγμάτων πολιτικῶν· οἴπω δὲ χρόνον διαρκείας ὀλοκληρον ἐν τῷ λαμπρῷ τούτῳ ἀξίωματι ἐξώσθη αὐτοῦ, ἀποπεμφθεὶς ἐξόρσος εἰς τὴν νῆσον Τένεδον· αὐτ' αὐτοῦ δὲ ἐδράξατο τῆς ἀξίας ταύτης ὁ μπειζαδὲς Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος ἰὸς Ἰωάννου Μαυροκορδάτου.

1783. Ὁ μπειζαδὲς Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος καθίσταται μέγας Ἑρμινεύς κατὰ τὸ 1783 ἔτος· οὗτος ὀξύτητι νοός καὶ εὐφυῖα καλλυνόμενος, τῶν εἰς τὴν λαμπρὰν ἀξίαν συντείνουσῶν γλωσσῶν ἀρκούντως μετέειχεν, Ἑλληνικῆς, φινιῖ, Γαλλικῆς καὶ Τουρκοαραβικῆς, δεινός τε ἐπὶ λόγῳ καὶ πολιτικοῖς πράγμασι εὐεπίβολος. Διαπρέψας δὲ ἐπὶ τρισὶν ἡδὴ ἔτεσιν εὐτυχῶς ἐν τῷ περιβλέπτῳ τούτῳ ἀξίωματι διεδέξατο τὸν ἀβεντικὸν θρόνον τῆς Μολδαβίας, καταλιπὼν διάδοχον αὐτοῦ τὸν μπειζαδὲν Ἀλέξανδρον Καλλιμάχην.

1786. Ὁ μπειζαδὲς Ἀλέξανδρος Καλλιμάχης ἐπέλαβτο τῆς πανενδόξου ταύτης ἀξίας ἐν ἔτει 1786, ἀνὴρ κατὰ πάντα ἄριστος καὶ Θεοσεβέστατος, καλοκαγαθὸς καὶ χρηστότητι τρόπου ὠραίσσιμος, εἰδήμων τῆς τε Γαλλικῆς καὶ τῶν Ἀράβων φωνῆς, Ἑλληνικῆς καὶ Τουρκοπερσικῆς οὐκ ἄμοιρος· κηρυχθέντος δὲ τοῦ πρὸς Γάσστος καὶ Γερμανούς πολέμου, καὶ τῶν πρὸς ἐκκρατείαν παρασκευῶν ἄρτι ἐπιτελουμένων, κατὰ τὸ 1788 ἔτος, οὗτος μὲν ἔμεινεν ἐν τῇ

βασιλευούση επίτροπος τοῦ Ῥεκιάπι τερζιμανλικίου, ἀπὸ αὐτοῦ δὲ προεβιάσθη εἰς τὴν περιφανή ταύτην ἀξίαν ὁ Κωνσταντῖνος Ῥαλέτος.

1788. Ὁ Κωνσταντῖνος Ῥαλέτος γίνεται μέγας Διερμηνευτής κατὰ τὸ 1788 ἔτος· ἀνὴρ πεπαιδευμένος, νουνεχῆστε καὶ παντοδαποῖς κάλλεσι διηριθμισμένος, πρῶτον τίτε καὶ μετριοφροσύνη διαλάμπων, οὐχ ἦττον δὲ καὶ καλοκάγαθία κοσμούμενος· ἐγκρατὴς Ἑλληνικῆς τε καὶ Γαλλικῆς φωνῆς, Τουρκῶν τε καὶ τῆ τῶν Ἰταλῶν διαλέκτῳ ἰκανῶς ἐγγεγυμνασμένος, καὶ μέγα ἐπ' ἀρετῆ καὶ σεβείᾳ κεντημένος ὄνομα. Συνεξῆλλε δὲ μετὰ τῆς βασιλικῆς ἐκκρατείας κατὰ τῶν Ἑρμανῶν πρὸς μάχην ἤδη παρεσκευασμένων, ἅμα τῷ ὑπερτάτῳ Ἐπιτρόπῳ Ἰσοῦφ πασᾷ, ὑπ' οὗ καὶ μετ' ἡμέρας πᾶν εὐαριθμὸς τῆς ἐκκρατείας, μόλις εἰς Σοφίαν γενόμενος, ὅπου ἦν αὐτοῖς μελέτη εἰς τοπεδεῦσαι, ἐπανίσταται διὰ βασιλικῆς ὀρισημῆς καὶ ἀπέμπεται ἐξ ὀρισημῆς εἰς Καλλιούπολιν διὰ τὴν τριημερῆ δροσισμὸν εἰς τὴν Γερμανίαν τοῦ συγγάμβρου αὐτοῦ Ἰφιλάντα αὐθέντου Μολδοβλαχίας κυρίου Ἀλεξάνδρου· ἀνηγορεύθη δὲ ἀπ' αὐτοῦ μέγας Διερμηνευτής, ὃν εἶχε μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἐκκρατείᾳ ὁ διαληφθεὶς Κωνσταντῖνος Ῥαλέτος συνήρην καὶ συλλήπτωρα εἰς τοὺς, μάλιστα ἐν τοιῷδε καιρῷ, συνεχούς τῆς Διερμηνείας πόνους, ὁ Μανουήλ Καρατζᾶς.

1788. Μανουήλ ὁ Καρατζᾶς, ἡγὼς Ἀντιόχου Καρατζᾶ, καθίσταται μέγας Διερμηνευτής τῆς τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείας ἐν τῇ ἐκκρατείᾳ ἐν ἔτει τῷ αὐτῷ κατὰ μῆνα Μάιον, ἀνὴρ πεπαιδευμένος καὶ νουνεχῆς, χρηστότητι ἠθῶν καὶ ἐν μερότητι τρόπου κοσμούμενος, εὐέντευκτός τε καὶ εὐγλωττός, ἀξείσημῶς τε καὶ χαριεντίσμασι τοὺς κατ' αὐτὸν ἔχων· ὅσον δὲ καὶ εἰς τὴν ἀκρότητα τῶν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦτο συντελουσῶν διαλέκτων εἰσήλασεν, Ἑλληνικῆς, φημι, καὶ Γαλλικῆς, Ἰταλικῆς τε καὶ Τουρκοαραβικῆς, ἀγνοεῖ πάντως οὐδεὶς τῶν ἀπάντων· οὗτινος ἀποπεριφάντος δὲ ἐπιταγῆς βασιλικῆς ἐφισυχαίνει ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ἀνηγορεύθη μέγας Διερμηνευτής ὁ ἐκλαμπρότατος μπειζᾶδῆς Ἀλέξανδρος, ἡγὼς Κωνσταντῖνου Μουρούζι κατὰ τὸ 1790 ἔτος κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον.

1790. Ὁ ἐκλαμπρότατος μπειζᾶδῆς Ἀλέξανδρος Μου-

ρούζης γίνεται μέγας Διερμηνευτής· ἀνὴρ εἰς ἄκρον παιδείας ἑλληλικῆς, κατ' οὐδὲν λειπόμενος τῆς πατρῴας αὐτοῦ ἀρετῆς καὶ μαθήσεως· χρηστότητι τρόπου καὶ σεβείᾳ σεμνυνόμενος, παρευδοκιμῶν τοὺς κατ' αὐτὸν ἐραμῆλους ὁμογενεῖς ἅπαντας τάτε ἄλλα, καὶ τῇ ἐς ἄκρον ἐμπειρίᾳ τῶν εἰς τὸ ἀξιοκρεπὲς τοῦτο περίδλεπτον ἀξίωμα συντελουσῶν φωνῶν, Γαλλικῆς, φημι, Ἰταλικῆς, Τουρκοπερσικῆς τε καὶ Ἀραβικῆς, Ἑλληνίδος τε καὶ Λατινίδος ἐξησκημένος ἐς τὸ ἀκριβέστατον, βαθύφρων, νουνεχῆς, ἐπισήμων, πολυμαθέστατος καὶ ἐν πράγμασι πολιτικῆς εὐπίδοτος· διὸ καὶ ἐπιταγῇ βασιλικῇ συνειλεγμένος τοῖς πρώτοις μεγιστάσι βουλευτῶν τοῦ βασιλείου κράτους συναπεσάλη ἐντε Σισοβίῳ καὶ ἐν Ἰασίῳ τῆς Μολδαυίας, συββουσάντων ἐκεῖσε καὶ πολλῶν ἄλλων πρέσβειων τῶν Ἑρωπαϊκῶν αὐλῶν πραγματεύεσθαι τὰ πρὸς εἰρήνην, ἐν ὅσῃ καὶ ἀρίστως καὶ σοφῶς βουλευσάμενος τῇ πειθῇ τῶν αὐτοῦ λόγων, καὶ τῇ τῶν σοφῶν αὐτοῦ ὁμιλιῶν δυνάμει πάντας ἐξέπληξε καὶ κλέος ἐνηνέγκατο μέγα, συντελέσας ἐν μικρὸν καὶ τὰ περὶ εἰρήνης μεταξὺ τῆς Ὀθωμανικῆς αὐλῆς καὶ Γερμανορῶσσαν, ἀπὸ ἧν ἠρωϊκῶν αὐτοῦ ἄλλων ἐριςτιμῆθι ἐκ θείας προνοίας, καὶ βασιλείου νεύματος, δέξασθαι ἐπαίλον ὄντως ἀντάξιον τὴν ἡγεμονειαντῆς Μολδοβλαχίας, καταλιπὼν διάδοχον τῆς λαμπρῆς ταύτης ἀξίας τὸν νεώτερον ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐκλαμπρότατον μπειζᾶδῆν Γεώργιον Μουρούζην, ὅντα ἐν τῷ βασιλικῷ κρατοπέδῳ, ἐφ' ὅσον ἐπεδήμει ἐν τῇ πρεσβείᾳ, ἐπίτροπον τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ· ὁ δὲ ἀποποιούμενος τὴν διαδοχὴν, καὶ παραιτούμενος ταύτην τακτικῶς τῷ πρεσβυτέρῳ ἀδελφῷ αὐτοῦ τῷ ἐκλαμπρότάτῳ μπειζᾶδῆ Διμητρίῳ Μουρούζῃ, ἐκῶν ἕκων μέντοι ἐδέξατο, τῶν ἀδελφῶν ἐκατέρων ἀμφοισβητούντων ἐν εἰσέσει ἐπιμόνω εἰς τὸ πείσαι αὐτόν.

1792. Ὁ ἐκλαμπρότατος μπειζᾶδῆς Γεώργιος Μουρούζης ἡγὼς Κωνσταντῖνου Μουρούζι ἀνεδείχθη διὰ βασιλικῆς καβαδίου Διερμηνευτής ἐν τῷ κρατοπέδῳ κατὰ τὴν 4 Ἰανουαρίου, ἠδη εἰσιόντος τοῦ 1792 ἔτους· ἀνὴρ νέος μὲν τῇ ἡλικίᾳ, γηραιὸς δὲ τῇ φρονησίᾳ, πεπαιδευμένος ἐς ἄκρον, φιλεπιστήμων, χαρίεις, ἀγχινοῦς, καὶ ἐμφυχον ἀγαλλμα παντοδαπῶν ἀρετῶν, φιλούμενος ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τέλει, καὶ

ὑπερδουμαζόμενος διὰ τὰ παντός ἐπαίνοῦ ἄξια αὐτοῦ προ-
τερήματα, ἐγκρατῆς γλωσσῶν ἰκανῶν, Λατινικῆς, φινιῆ,
Γαλλικῆς, Ἰταλικῆς, Ἀραβικῆς τε καὶ Τουρκοπερσικῆς, ἐπι-
πλείστον ἐξησκημένος, Ἕλληντε ἀκριβῆς, καὶ τῆς ἐκ πεί-
ρας Ἰατρικῆς ἀρκούντως μετεπιχάσας. Τούτου δὲ ἀπορρήτως
αἰτίας ἀποπεμφθέντος ἡσυχάζειν ἐν τῷ πατρικῷ αὐτοῦ
οἴκῳ,

1794. τῆς κς' Ἰουλίου μηνός, ἀνακαλεῖται αὐθις παρὰ τῆς
Πόρτας εἰς ἀναδοχὴν τῆς περικλεοῦς ταύτης ἀξίας ὁ καὶ
ἄλλοτε χρηματίσας ἐφ' ἰκανοῦ μέγας Διερμηνεὺς ἐκλαμ-
πρότατος μπειζαδὲς Ἄλξανδρος Ἰωάννου Καλλιμάχου
ἱός, καὶ ἐνδύεται αὐθημερὸν τὸ τῆς μεγάλης Ἑρμηνείας
καθάδιον προσάξει τοῦ ἀνακτος. Τούτου δὲ προβιβαυθέντος
νεύσει βασιλικῇ εἰς τὸν τῆς Μολδαυίας αὐθεντικὸν θρόνον
κατὰ τὸ αὐτὸν ἔτος,

1795. ἀντικαθίσταται αὐθις Διερμηνευτῆς διὰ βασιλικῷ κα-
θαδίου ἢ πρὸ ὀλίγου χρηματίσας ἐκλαμπρότατος μπειζαδὲς
Γεώργιος Μουρούζης· ὅσος δὲ τυγχάνει ὁ ἀνὴρ, καὶ ἴ-
σον ἀξιοπρεπῶς κατηγλάϊσαι τοῖς τοῦ περικλεοῦς ἀξιώματι
τούτου ἐξόχοις καὶ ἀξιεπαίνοις κοσμήμασιν, ἰκανῶς ἀνο-
τέρῳ διετίθηται, καὶ τῷ βουλομένῳ ἐξέσει διαγνώσκει.
Τούτου δὲ τῷ ἐρεξῆς ἔτει 1796 Αὐγούστου ε' ἐκπεσόντος
ταύτης τῆς περικλεοῦς ἀξίας, καὶ πρῶτον μὲν ἀποπεμφθέν-
τος ἐψησυχάζειν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, εἶτα μετ' ἡμέρας ἐν-
δεκα ἐξορισθέντος εἰς Κύπρον,

1796. διεδέξατο αὐθημερὸν τὴν ἀξίαν τῆς μεγάλης Ἑρμηνείας
ὁ ἐκλαμπρότατος μπειζαδὲς Κωνσταντῖνος Ψηλάν-
της, πρῶτος ἐξαδελφός αὐτοῦ· ἀνὴρ κατὰ πάντα τέλει,
ἐνάμιλλα ἔχων τοῖς σωματικαῖς πλεονεκτημασι τὰ τῆς
ψυχῆς προτερήματα, ἔμφρων, ὑψίνους, ἐμβριθῆ καὶ ἐν-
έντευκτος, ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων καλῶς παρὰ τοῦ ἰδίου πα-
τρὸς παιδαγωγηθεὶς, καὶ ἐπὶ ποσόν παντοδαπῆς ἰδίως
μαθήσεως καὶ ἐπισημῶν ἐλάσας, κατὰ πόσον τῶν τελευταί-
ων, νέος ὢν ἔτι, ἐπὶ τὴν Γερμανίαν ἀφίκετο, ὅπου καὶ πολ-
λοῖς λογάσι ἀνδρῶν ὁμιλήσας, καὶ ἀνιμνησάμενος ὅσα
ἐν αὐτῷ χρήσιμα ἠγεῖτο, ἐπὶ τὴν Κωνσταντινου αὐθις λαμ-
πρῶς ἐπανῆκεν· οἷόν τι ἀγαλμα ἑαυτὸν ἐκ πολυειδῶν χα-
ρίτων χαλκευσάμενος, ὥστε τοὺς κατ' αὐτὸν ὁμογενεῖς ἀν-

τοῦ πολλῶ τῷ μέτρῳ παρελάσας· τῆ δὲ ἐς ἄκρον ἐμπει-
ρία τῆς τῶν Ἀράβων καὶ Περσῶν φωνῆς, οὐ μόνον τοὺς ἐν
τέλει ἅπαντας παρηγάγστο εἰς ἀγάπησιν αὐτοῦ, ἀλλὰ δὴ
καὶ τῷ αὐταρχοῦντι ἀρίδιλος ἐγένετο τῆ ἐκδόσει τῆς ἐκ-
πονηθείσης αὐτῷ Ἀραβικῆς βίβλου, καὶ ἀγαστὸν κλέος πα-
ρὰ πᾶσιν ἠνέγκαστο· ἐκπαιδευτο δὲ καὶ τὰς λοιπὰς τοῦ
βαθμοῦ τούτου γλώσσας λίαν εὐδοκίματάτα, Ἑλληνικὴν,
φινιῆ, Τουρκικὴν, Ἰταλικὴν τε καὶ Γαλλικὴν, καὶ τῆς τῶν
Γερμανῶν φωνῆς μέτοχος ὢν· ἐς τοσοῦτον δὲ ἀκριβείας τὸ
τῆς Διερμηνείας προήγαγεν ἀξίωμα, ὥστε καὶ περαιτέρω
τῶν ἔρων τῆς ἀξίας ταύτης ἐκδουλεύσεις τῆ βασιλείᾳ φι-
λοτίμως ἅμα καὶ πιστῶς ἐκπονηθῆναι τούτοι, ἐν ᾧ καὶ ὑπὲρ
Διερμηνεία παρὰ πάντων τῶν ἐν τέλει ἴσχει τὰς τιμὰς περι-
κρτούμενός τε καὶ περιπόρτος· κατὰ τοσοῦτον μόνον ἐ-
πιλήψιμος, καὶ ὅσον ἐξακανθώσας καὶ περιτραχύνας ἐτι
μᾶλλον τὸ τῆς Διερμηνείας ἀξίωμα.

Paris, Le 25 Avril 1818.

Messieurs,

J'ai l'honneur de vous écrire sous les auspices de mon
ami Mr. Nicolopoulos, votre Compatriote, et l'un des Biblio-
thécaire de l'Institut de France à Paris, pour vous prier
d'accueillir avec votre obligeance ordinaire la demande qui
vous sera faite en mon nom par Mr. Georgiades, Docteur
en Médecine, d'insérer dans votre intéressant Journal dit
Ἑρμῆς ὁ Λόγιος le prospectus, en langue grecque, de
mon Etablissement. L'Institution que j'ai l'honneur de diri-
ger jouit de l'estime des étrangers en général, et de vos
Compatriotes en particulier, par le soin continu que j'ai
de répandre la connaissance et le goût de la plus belle de tou-
tes les langues, de la langue grecque des anciens, et même de la
moderne. Vous vos Compatriotes, dont j'ai l'honneur d'être
connu, ont paru désirer que je fisse connaître plus générale-
ment les ressources qu'offre mon Etablissement pour
l'éducation des jeunes Grecs qui pourraient être confiés à
mes soins. C'est donc pour répondre à leurs intentions que
je vais faire imprimer et publier à Paris, et dans diverses

parties de la Grèce où j'ai des Correspondants, le prospectus grec dont Mr. Georgiadès de Bucharest a la bonté de vous porter une copie.

Mr. Georgiadès m'a fait l'honneur de visiter mon Institution, il est l'intime ami de jeunes Grecs qui ont demeuré ou qui demeurent encore dans ma maison et qui vivent dans l'intimité de ma famille.

L'amitié bien sincère que j'ai conçue pour ceux de vos Compatriotes que j'ai eu l'honneur de connaître jusque à présent, et surtout pour ceux que j'ai reçus dans ma famille où ils se sont fait chéris de tous ceux qui ont eu des relations avec eux, me fait un devoir de vous annoncer que je diminuerai volontiers quelque chose du prix que j'ai dû fixer en général pour les conditions de la pension, afin de faciliter à un plus grand nombre de vos jeunes Compatriotes le bienfait de l'Instruction Européenne qui peut devenir si éminemment avantageux à la patrie commune des Grecs.

J'ai prié Mr. Nicolopoulos de me procurer l'abonnement de l'Ερμής ο Λόγιος; vous pouvez donc me compter dès à présent au nombre de vos abonnés; j'espère répandre la connaissance de votre Journal parmi les Φιλέλληνες de Paris et vous procurer des abonnés.

Veuillez agréer, Messieurs, ma salutations les plus distinguées.

Votre tout dévoué Serviteur,
Isidoro Guillot.

Γυμνάσιον ἤτοι Οἶκος Ἀνατροφῆς

ὑπὸ τῆς Ἐπιτοπίης τοῦ Κυρίου Ἰσιδώρου Γυλλιέτου, ἀρχιγυμνασιάρχου, πρώην ἐξ ἀποβήτων καὶ διεργημένως ἐν τῷ ὄρει κίβω τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, προφύλακτος τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώσσης, διαδόχου τοῦ Κυρίου Λεπτερίου.

Hôtel de Joyeuse Rue St. Louis No. 9

Au Marais, Paris.

Τὸ γυμνάσιον τοῦτο γνωστὸν εἰς τὸ Παρίσιον καὶ ἐν ἑστίᾳ.

λήψει πρὸ σαράντα ἤδη χρόνων εἰς πολλὰ εὐκράτου καὶ ἡσυχον μέρος τῆς πόλεως, κέῖται πλησίον τοῦ βασιλικοῦ Λυκείου ἀνεμαζομένου Charlemagne, (Καρόλου τοῦ μεγάλου) ὅπου ἔλα τὰ ἐπισημονικὰ καὶ φιλολογικὰ μαθήματα παραδίδονται. Ἐν εὐρύχωρον καὶ μὲ δένδρα σολισμένου περιβάλλον, μὲ τὸ γυμνάσιον συνηνωμένου, γῆν ἔχου ὁμαλὴν καὶ ἀμυγδαλῶδη, χρησιμεύει εἰς σωματικὴν τῶν μαθητῶν ἀσκήσιν καὶ διάχυσιν. Εἰς ἄρας τῆς ἡμέρας ἐπὶ τοῦτο διαρισμένης, ἡγουν μετὰ τὸ πρῶτον φαγητῶν, τὸ γεῦμα καὶ τὸ δειλιόν, οἱ μαθηταὶ γυμνάζονται εἰς αὐτὸ παίζοντες παιγνίδια ἀκίνδυνα ἃ σωματωφελεῖ, παρόντων πάντοτε τῶν διδασκάλων διὰ τὴν εὐταξίαν.

Ἀφ' οὗ προετοιμασθῶσιν οἱ μαθηταὶ εἰς τὰ χειρῶδη μαθήματα εἰς τὴν ἡλικίαν των καὶ εἰς τὴν κατάληψίν των ἀνάλογα, σέλλονται δις τῆς ἡμέρας εἰς τὸ ἀνω εἰρημένου Λυκείου εἰς ἀκρόσιν τῶν ἐκεῖ μαθημάτων, ἀρχίζοντες ἀπὸ τῆς τάξεως εἰς ἣν παραδίδεται ἡ Ἑλληνικὴ, Λατινικὴ καὶ Γαλλικὴ Γραμματικὴ ἕως τῆς τάξεως τῆς Ῥητορικῆς, Μαθηματικῆς, Λογικῆς, Φυσικῆς καὶ Χημίας. Ἐκτὸς αὐτῶν τῶν κοινῶν μαθημάτων τοῦ σχολείου, διδάσκονται καὶ εἰς τὸ γυμνάσιον αἱ ἀναγκαίστεραι μεταξὺ τῶν νεωτέρων γλωσσῶν, ἡγουν ἡ Ἀγγλικὴ, Γερμανικὴ, Ἰσπανικὴ, Ἰταλικὴ, Νεοελληνικὴ, καὶ Γαλλικὴ ὅθεν τὸ φροντιστήριον τῶτο συμβάλλει ἐπίσης ἃ εἰς τὴν Γάλλας, ὅσοι σκοπὸν ἔχουσι νὰ ἀποκαταστήσωσι τοὺς ἰούστων εἰδήμονας τῶν παλαιῶν καὶ τωρινῶν γλωσσῶν, καὶ εἰς τοὺς ξένους, ὅσοι χρεῖαν ἔχουσι νὰ τελειοποιηθῶσιν εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Γαλλίας. Περὶ τὸν εἶναι ν' ἀναφέρωμεν τὰ ἐπίσημα καὶ πολυάριθμα βραβεῖα, ὅσων οἱ μαθηταὶ τούτου τοῦ γυμνασίου ἐφάνησαν ἄξιοι εἰς ὅλον τὸ διάστημα τριάντα χρόνων καὶ ἐπέκεινα, εἰς διαφόρους γενικὰς ἐξετάσεις συγκροτηθείσας, τῶσον εἰς τὸ παλαιὸν τῶν Παρισίων Πανεπιστήμιον, ὅσον καὶ εἰς τὴν βασιλικὴν Ἀκαδημίαν τῆς Φρανσας, ἐξ ὅτου ἐισυρήθη.

Οἱ προκομμενέστεροι μεταξὺ τῶν προφύλακτων ταύτης τῆς βασιλευούσης παραδίδου εἰς τὸ γυμνάσιον τὰς ἐλευτέρας τέχνας, ἡγουν, Μουσικὴν εἴτε διὰ φωνῆς εἴτε δι' ὀργάνων, γραφικὴν, χορὸν, διαξηρισμὸν, ἃ κολυμβία ἢ διδασκαλίαν καὶ γυμνασίαν τῆ κολυμβισματός γίνεται τὸ καλοκαίριον εἰς δημοτίων σχολείων ἀπὸ διδασκάλους κολυμβιστῶν ἢ τιμὴ αὐτῶν

τῶν ἐλευθέρων τεχνῶν δὲν ἐμπεριέχεται εἰς τὴν εἰς τὸ φροντιστήριον χρονικὴν καταβολὴν, ἀλλὰ πληροῦνται ἰδιαιτέρως πρὸς δεκαοκτὼ φράγκα τὸν μῆνα, ἐκτὸς μόνου τοῦ κολυμβήσματος, τοῦ ὁποίου πληροῦνται 3 φράγκα τὸ μῆνημα.

Ἡ πρὸς τὸ Γυμνάσιον πληρωμὴ τῶν μαθητῶν, δι' ἴσους εἶναι νεώτεροι τῶν 13 χρόνων εἶναι φράγκα 1200 τὸν χρόνον, δι' ἴσους δὲ εἶναι ἐπέκεινα αὐτῆς τῆς ἡλικίας χίλια πετακόσια. Ἐμπεριέχονται δὲ εἰς αὐτὴν τὴν ποσότητα ὅσα χρεωσθεῖ νὰ πληρῶσῃ ὁ μαθητὴς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Γαλλίας καὶ εἰς τὸ βασιλικὸν Λύκειον συμποσάμενα 120 ἕως 150 φράγκα τὸν χρόνον· οἱ μαθηταὶ πρὸς ταῦτοις ἀγοράζουσιν ἰδίῳν τῶν ὅσα βιβλία τοὺς χρειάζονται.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης τριμηνίας πληροῦνται πρὸς τὸν γυμνασιάρχην τὸ τεταρτημόριον τῆς χρονικῆς ποσότητος, ὡς ἔπειτα μετὰ τὴν πληρωμὴν δίδεται ἡ συνήθης ἐξόφλησις οἱ γονεῖς ἢ ἐπίτροποι τῶν μαθητῶν εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἀντακριθῶνται μὲ τὸν γυμνασιάρχην ἕκαστος εἰς τὴν γλώσσαν αὐτοῦ.

Ὁ μαθητὴς πληροῦναι κατ' αὐτὴν τὴν πρώτην εἰσοδὸν εἰς τὸ φροντιστήριον 36 φράγκα διὰ τὰς δούλους, καὶ πρὸς ταῦτοις φράγκα 175 διὰ μίαν καὶ μόνην φρανὴν διὰ τὸν κρῆμα μὲ ὕλην τοῦ τὴν παρασκευὴν πρὸς ἀνάπαυσίν του, μὲ καθαρὰ σινδόνια ἀπαξ τοῦ μηνὸς ἢ καὶ συχνότερον.

Τετράκις τῆς ἡμέρας τρώουσιν οἱ μαθηταὶ τὸ πρῶτον φαγητὸν δίδεται εἰς τὰς 8 ὥρας τῆς ἡμέρας, τὸ γεῦμα εἰς τὴν 1 μετὰ τὸ μεσημέριον, τὸ δευτὸν εἰς τὴν 4 καὶ τὸ τρίτον εἰς τὴν 8. Ἡ τροφή εἶναι ὑγιεινὴ καὶ πλουσιοπάροχος, συνίσταται δὲ ἄλλοτε εἰς κρέας βρασθὲν καὶ ψιττὸν, ἄλλοτε εἰς ὄψιμα, ὄσπρια, αὐγά καὶ ὀπώραν. Δώδεκα ὥραι ἐκ διαλειμμάτων ἐπιρροῦνται κατ' ἡμέραν εἰς τὴν σπουδὴν· ἐξυπνώσιν οἱ μαθηταὶ τὸ πρῶτον εἰς τὰς 5½ ὥρας καὶ κοιμῶνται τὰς 9 τὴν ὕλην. Τὴν Πέμπτην οἱ ὑποδιδάσκαλοι τοὺς περιδιαβάζουσι εἰς τῆς πύλας τὰ προάστεια, εἰς τὰ σύνδενδρα ἄλση καὶ εἰς τὰς τερπνάς τῆς ἡμέρας. Τὴν Κυριακὴν λειτουργοῦνται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ μετὰ τὴν ἱερὰν ἀκολουθίαν ἄλλοι πηγαίνουσι εἰς τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν εἰς τοὺς πρὸς οὓς εἶναι συνημένοι πάντοτε συνώδευμα. Ὁ δὲ λοιπὸς εὐγαίνουσι εἰς τὸν περίπατον καθὼς καὶ τὴν Πέμπτην. Οἱ κοινοὶ κοιτῶνες τῶν μαθητῶν, ὅπου ἔχει ὁ καθένας τὴν κλίνην του, καὶ ὅπου κοιμῶνται διὰ τὴν εὐταξίαν καὶ οἱ ἰδιοὶ ὑποδιδάσκαλοι, εἶναι εὐρύχωροι· οἱ ἀνήλικοι μαθηταὶ ἀπέ-

εἰς 11 χρόνων κοιμῶνται κατὰ μέρος προσεχόμενοι καθὼς πρέπει ἀπὸ ἐξεπίτηδες παραμύνας καὶ μετ' ἔλην τὴν μητρικὴν φροντίδα ἐπιμελοῦμενοι ἀπὸ τὸν οἰκοδεσπότην καὶ οἰκοεἰσποινῶν. Εἰς τοὺς ἀνήλικους αὐτοὺς μαθητὰς δίδεται τὸ πρῶτον εἰς τροφὴν γάλα ζεσθὸν ἢ ζωμίον.

Ἡ συμβία τοῦ Κυρίου Γυλλίστου, μήτηρ καὶ τροφὸς ἡ ἴδια ἐξ τέκνων ὑγιεῖος κράσεως, δεικνύει εἰς τοὺς μαθητὰς μητρικὴν τῶ ὄντι φροντίδα· παρευρίσκειται πάντοτε ἐν καιρῷ τοῦ γεύματος καὶ τοῦ δείπνου, καὶ ἡ ἴδια μοιράζει τὰ φαγητὰ κατὰ τὴν χρεῖαν καὶ ὄρεξιν ἐκάστου.

Μόλις ἀρχίζει τὸ τρίμηνον, ὁ μαθητὴς χρεωσθεῖ ὀλόκληρον τὸ τεταρτημόριον τῆς χρονικῆς πληρωμῆς, ἐκτὸς μόνου ἀν προεἰδοποίησιν τοῦ γυμνασιάρχην περὶ τῆς ἀναχωρήσεώς του τοῦ λήξοντος πρὸ ἐνὸς μηνός.

Ἀναγκαῖον εἶναι οἱ γονεῖς τῶν ξένων μαθητῶν νὰ διορίσωσι τινὰ ἐπίτροπον κάτοικον εἰς τὸ Παρίσιον, διὰ νὰ ἦναι αὐτόπτης, πῶς τὸ Γυμνάσιον φροντίζει διὰ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν προκοπὴν των, νὰ πληροφορηθῆται περὶ τῆς ἐπιδόσεώς των καὶ ἠθικῆς πολιτείας, καὶ τακτικῶς νὰ καταβάλλῃ τὸ τρίμηναῖον, εἰς ἀνωτέρω εἶπομεν. Ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος κατὰ τῶν προμισθίων τὴν ἀναφορὰν γίνονται ἀποδεικτικὰ ἐγγράμματα περὶ τῆς διαγωγῆς, ἐπιμελείας, κλίσεως, χαρακτῆρος, ἠθῶν κ. τ. λ. ἐκάστου μαθητοῦ· ἀντίγραφα τούτων εἰστέλλονται ἐκάστου τρίμηνον εἰς τοὺς γονεῖς των ἢ ἐπιτρόπους καὶ τὰ πρωτότυπα σώζονται πάντοτε εἰς τοῦ Γυμνασίου τὰ ἀρχεῖα εἰς παντοτεινὴν ἀπόδειξιν καὶ μαρτυρίαν καὶ εἰς μεταχείρισιν τῶν συγγενῶν των.

Ἀγαθὰ ἐπίσης κοινὰ εἰς τοὺς μαθητὰς ὅλα τοῦ Γυμνασίου τὰ μαθήματα, ὅταν ὁμοῦ οἱ γονεῖς εἰδοποιήσωσι τὸν γυμνασιάρχην, εἰς ποῖον ἐπάγγελμα μελετᾷσι νὰ ἀφιερῶσιν τοὺς υἱούς των, τότε ἡ ἀγωγή τοῦ νέου ἀποτείνεται εἰς τὸν εὐθὺν σκοπὸν αὐτοῦ τοῦ ἐπαγγέλματος.

Οἱ μαθηταὶ κατηχοῦνται κατὰ τὰ ἔθιμα τῆς πατρικῆς των ἀσκειᾶς, τὰ τέκνα τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ τῆς τῶν Προτεσάντων, παρευρίσκονται ὅλας τὰς Κυριακάς καὶ λοιπὰς ἐπισημοὺς ἑορτὰς εἰς τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας, αἱ ὁποῖαι ἐκτελοῦνται εἰς τοὺς ναοὺς ἐκάστου δόγματος ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς εὐσεβείας καὶ τῶν περὶ ἀνεξιθρησκείας νόμων· μεταξὺ τῶν ἄλλων εὐρίσκονται καὶ Ἐκκλησία καὶ ἱερῆς τοῦ Γραμ-

κοῦ δόγματος, ὅπου γίνεται τὴν Κυριακὴν καὶ τὰς ἑορτὰς ἢ συνήθους ἱεροπραξία.

Ὁ μαθητὴς εἴτε ἀββωσῆσι εἴτε ἀνεμπορέσι μεταβαίνει εἰς ἄλλο μέρος τῆς οἰκίας τὸ πλέον ὑγιεινὸν καὶ παντὸς θερμότητος καὶ παραχῆς ἐλεύθερον, ὁ ἰατρός τοῦ Γυμνασίου καὶ ἡμέραν τοὺς ἐπισκέπτεται, τῆς νοσηλιτεύσεως ἢ ἐπισκοπία εἶναι τὸ ἔργον μιᾶς γυναικὸς ἀξίας τιμῆς καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν τῆς καὶ διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῆς, ἢ ὅποια ἀκολουθεῖ τοῦ ἰατροῦ τὰς παραγγελίας συμβουηθεμένη, ὅταν ἢ χρεια τὸ καλῆσι, ἀπὸ ὑπερήτριας.

Ὁ Γυμνασιάρχης εὐκολύνει τῶν μαθητῶν τὴν εἰς τῆς μεγάλης Ἀκαδημίας εἴσοδον, ὅταν ἐνδυναμωθέντες εἶναι ἱκανοὶ νὰ γίνουσι τῶν ἐκεῖ παραδιδόμενων μαθημάτων ἀκριταί, ἤγουσι Ἰατρικῆς, Ἀνατομίας, Στατικῆς, Νομικῆς, Φυσικῆς Ἱστορίας, Βοτανικῆς, Κώδικος νομικοῦ, Φυσικῆς Χημίας, ἀρχαιοτήτων καὶ τῶν λοιπῶν καλεῖται μαθητῆ τότε ἔχει εἰς τὸ Γυμνάσιον κατὰ μέρος τὸν οἰκίσκουτον καὶ μὲ πεντακοσίων φράγκων προσθήκην πληρωμῆς τὸν χρόνον, ἀντὶ νὰ γεύηται εἰς τῶν μαθητῶν τὴν κοινὴν τράπεζαν γίνεται ὁμοτράπεζος τοῦ Γυμνασιάρχου, τοῦ ὁποῦ ἢ πολυμήκης φιλία μὲ τὰς πρὸς αὐτὸν φιλοφροσύνας καὶ περιποίησι τοῦ ἀνακουφίζουσι τῶν συγγενῶν καὶ τῆς πατρίδος τὴν ἐρημίαν.

Ὁ μαθητὴς ἐκτὸς τῶν χειμωνικῶν καὶ καλοκαιρικῶν ἐνδυμάτων, ὅσα πρέπουσι εἰς νέον καλογεννημένον, πρέπει νὰ φέρῃ εἰς τὸ Κοινόδιον διὰ μεταχειρισίην του χουλιανομαχουροπήρουν ἀσημένια καὶ ποτήριον ὁμοίως ἀσημένιον. Ὁ γυμνασιάρχης (ὅταν καὶ καθὼς διορισθῆ ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἢ ἐπιτρόπους τῶν) φροντίζει νὰ τοὺς ἀγοράσῃ εἴτε ἐνδυμῆ εἴτε ἱεθελίον ἢ ἄλλο ὅ,τι τοὺς χρειασθῆ ἢ νὰ δίδῃ καὶ λιανοῖξοδα αἰ καίρῳ εἰς καίρῳ.

Ἡ εἰλικρινὴς ὑποδοχὴ καὶ φιλόφρων δεξίωσις, ὅταν καὶ ὁ οἰκὸδεσπότης καὶ ἡ οἰκοδέσποινα δεκνύουσι εἰς τοὺς μαθητὰς, γίνεται γνωσθὴ πρὸς τοὺς Γραικοὺς, ὅσοι ἐπιθυμοῦσι εἰ παιδευθῶσιν εἰς τὰ Παρίσια, τὸ κέντρον πάσης παιδείας καὶ γνώσεως, ἀπὸ διαφόρους ὁμογενεῖς τῶν ἐπισήμων διὰ τὴν σοφίαν τῶν, εἰς τοὺς ὁποῖους ὁ Κύριος Γυλλιέτος εἶναι κάλλιστα γνωστός, μάλιστα ἀπὸ τοὺς νεωτέρους συμπατριώταις τῶν, εἰ ποῖοι ἢ διέτριψαν ἢ διατρίβουσι εἰς τὸ Γυμνάσιον ἀκόμη σὺ ζῶντες ὡς οἰκίαικοι τοῦ γυμνασιάρχου καὶ τῆς συνοδείας τῶν.